

A RÖPLABDÁZÁS HIVATALOS

JÁTÉKSZABÁLYAI

2021-2024

Elfogadva az FIVB XXXVII. kongresszusán

2021-ben

**Magyar Röplabda Szövetség
2021. május**

Készítette a Magyar Röplabda Szövetség megbízásából,
az "Official Volleyball Rules 2021-2024" alapján

Lektor:

Herpai László
FIVB Referee Coach

AZ FIVB ÁLTAL JÓVÁHAGYOTT HIVATALOS RÖPLABDA SZABÁLYOK

TARTALOMJEGYZÉK

A JÁTÉK JELLEMZŐI

I. RÉSZ

A J Á T É K

Első fejezet

A játék helye és a szükséges felszerelés

- 1 A játékterület**
  - 1.1 Méretei
  - 1.2 A játékterület felszíne
  - 1.3 Vonalak a pályán
  - 1.4 Zónák és területek
  - 1.5 A hőmérséklet
  - 1.6 A világítás
- 2 A háló és a hálótartó oszlopok**
  - 2.1 Hálomagasság
  - 2.2 Felépítése
  - 2.3 Oldalszalagok
  - 2.4 Antennák
  - 2.5 Hálótartó oszlopok
  - 2.6 Kiegészítő felszerelése
- 3 A labda**
  - 3.1 Jellemzői
  - 3.2 A labdák egyformasága
  - 3.3 A labdaszedő rendszer

Második fejezet

A résztvevők

4 Csapatok

- 4.1 A csapat összetétele
- 4.2 A csapat elhelyezkedése
- 4.3 A felszerelés
- 4.4 Felszerelés változtatások
- 4.5 Tiltott tárgyak

5 Csapatvezetők

- 5.1 A kapitány
- 5.2 Az edző
- 5.3 A másodedző

Harmadik fejezet

Játék forma

6. Pont szerzése, egy játszma és a mérkőzés megnyerése

- 6.1 Pont szerzése
- 6.2 Egy játszma megnyerése
- 6.3 A mérkőzés megnyerése
- 6.4 Játékmegtagadó és hiányos csapat

7 A játék szerkezete

- 7.1 Sorshúzás
- 7.2 Bemelegítés
- 7.3 A csapatok kezdő állásrendje
- 7.4 Állásrend
- 7.5 Állásrendi hiba
- 7.6 Forgásrend
- 7.7 Forgásrendi hiba

Negyedik fejezet

A játék (akciók)

8 Játékhelyzetek

- 8.1 A labda játékban
- 8.2 A labda játékon kívül
- 8.3 A labda "BENT"
- 8.4 A labda "KINT"

9 A labda megjátszása

- 9.1 A csapat labdaérintései
- 9.2 A labdaérintés jellemzői
- 9.3 Labdamegjátszási hibák

10 Labda a hálónál

- 10.1 A háló fölött átrepülő labda
- 10.2 A hálót érintő labda
- 10.3 Labda a hálóban

11 Játékos a hálónál

- 11.1 Átnyúlás a háló fölött
- 11.2 Áthatolás a háló alatt
- 11.3 A háló érintése
- 11.4 Játékoshibák a hálónál

12 Nyitás

- 12.1 Egy játszma első nyitása
- 12.2 Nyitás sorrend
- 12.3 A nyitás engedélyezése
- 12.4 A nyitás végrehajtása
- 12.5 Takarás
- 12.6 Nyitáshibák a nyitás során
- 12.7 Nyitáshibák a nyitóérintés után és állásrendi hibák

13 Támadóérintés

- 13.1 Támadóérintés
- 13.2 A támadó érintés korlátai
- 13.3 A támadóérintés hibái

14. Sánc

- 14.1 A sáncolás
- 14.2 A sáncérintés
- 14.3 Sánc az ellentérfélben
- 14.4 A sánc és a csapat érintések
- 14.5 A nyitás sáncolása
- 14.6 Sánchibák

Ötödik fejezet

Játékmegszakítások és késleltetések

15 Szabályos játékmegszakítások

- 15.1 A szabályos játékmegszakítások száma
- 15.2 Szabályos játékmegszakítások kérése
- 15.3 A játékmegszakítások sorrendje
- 15.4 Pihenőszünetek
- 15.5 Játékoscsere
- 15.6 A játékoscsere korlátai
- 15.7 Kivételes játékoscsere
- 15.8 Kiállított vagy kiküldött játékos cseréje
- 15.9 Szabálytalan játékoscsere
- 15.10 A játékoscsere végrehajtása
- 15.11 Megalapozatlan kérések

16 Játékkésleltetés

- 16.1 A játékkésleltetés típusai
- 16.2 A játékkésleltetés büntetése

17 Kivételes játékmegszakítások

- 17.1 Sérülés/megbetegedés
- 17.2 Külső beavatkozás
- 17.3 Meghosszabbított játékmegszakítások

18. Játzmák közötti szünetek és térfélcseré

- 18.1 Játzmák közötti szünetek
- 18.2 Térfélcseré

Hatodik fejezet

A Libero játékos

19 A Libero játékos

- 19.1 A Libero játékos kijelölése
- 19.2 A felszerelés
- 19.3 A Libero játékost érintő különleges szabályok
- 19.4 Libero játékos újra kijelölése
- 19.5 Összegzés

Hetedik fejezet

A résztvevők magatartása

20 A magatartási követelmények

- 20.1 A sportszerű magatartás
- 20.2 A sportszerű játék (fair play)

21 A sportszerűtlen viselkedés és szankciói

- 21.1 Enyhe sportszerűtlenségek
- 21.2 Szankcionálandó sportszerűtlen viselkedés
- 21.3 Szankciók fokozatai
- 21.4 A sportszerűtlen viselkedés szankcióinak alkalmazása
- 21.5 Sportszerűtlenség a játszmák előtt és a játszmák között
- 21.6 A sportszerűtlen viselkedés összefoglalása, szankció során alkalmazandó kártyák

II. RÉSZ

Nyolcadik fejezet

A JÁTÉKVEZETŐK, FELADATAIK ÉS A HIVATALOS KARJELEK

22 A játékvezető csapat és eljárások

- 22.1 Összetétel
- 22.2 Eljárások

- 23 Első játékvezető**
  - 23.1 Helye
  - 23.2 Hatásköre
  - 23.3 Feladatai
- 24 Második játékvezető**
  - 24.1 Helye
  - 24.2 Hatásköre
  - 24.3 Feladatai
- 25 A challenge játékvezető**
  - 25.1 Helye
  - 25.2 Hatásköre
- 26 A tartalék játékvezető**
  - 26.1 Helye
  - 26.2 Hatásköre
- 27. Jegyzőkönyvvezető**
  - 27.1 Helye
  - 27.2 Feladatai
- 28. Segéd jegyzőkönyvvezető**
  - 28.1 Helye
  - 28.2 Feladatai
- 29 Vonalbírók**
  - 29.1 Helyük
  - 29.2 Feladatuk
- 30 A hivatalos jelzések**
  - 30.1 A játékvezetők karjelei
  - 30.2 A vonalbírók zászlójelei

III. RÉSZ **ÁBRÁK**

MEGHATÁROZÁSOK

I. RÉSZ

A J Á T É K

Első fejezet

A JÁTÉK HELYE ÉS A SZÜKSÉGES FELSZERELÉS

1 A JÁTÉKTERÜLET

A négyszög alakú és szimmetrikus játékterület a játékpályát és a kifutót foglalja magában.

1.1,
1a., 1b. ábra

1.1 MÉRETEI

2.ábra

A játékpálya négyszög alakú 18x9 m-es terület, melyet egy legalább 3 m széles kifutó vesz körül minden oldalon. A szabad légtér az a játékterület feletti légtér, amely minden akadálytól mentes. A szabad légtér a játékterület felszínétől számítva legalább 7 m magas kell legyen.

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a kifutó az oldalvonalak mellett 5 m széles, az alapvonalak mögött 6,5 m széles kell legyen.

A szabad légtér a talajtól számítva legalább 12,5 m magas kell legyen.

1.2 A JÁTÉKTERÜLET FELSZÍNE

1.2.1 A játékterület felszíne sima, vízszintes és egységes, bármely, a játékosok sérülését okozó tárgytól mentes legyen. Tilos egyenetlen, vagy csúszós talajon játszani.

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken csak fából vagy szintetikus anyagból készült pálya engedélyezett. Bármely, alkalmazott pályaborítást a Nemzetközi Röplabda Szövetségnek (FIVB) előzetesen engedélyeznie kell.

1.2.2	Teremben a játékpálya felszíne világos színű legyen.	1.3.1
	Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a vonalak fehér színűek legyenek. A játékpálya és a kifutó a vonalaktól és egymástól is eltérő színűek legyen. A játékpálya különböző színű lehet az első és a hátsó zónát megkülönböztetve.	1.1,1.3
1.2.3	Szabadtéri pályákon méterenként 5 mm-es lejtés engedélyezhető. Tilos a vonalakat kemény anyagokból készíteni.	1.3
1.3	VONALAK A PÁLYÁN	2.ábra
1.3.1	Minden vonal 5 cm széles, világos színű és a talaj, valamint minden más vonal színétől eltérő kell legyen.	1.2.2
1.3.2	Határoló vonalak A játékpályát két oldal- és két alapvonal határolja. Ezeket a pálya belseje felé kell meghúzni.	1.1
1.3.3	Középvonal A középvonal tengelye osztja a játékpályát két egyenlő 9x9 m-es játéktérre, mindazonáltal a vonal teljes szélessége egyformán mindkét játéktér részének tekintendő. Ez a vonal a háló alatt oldalvonalától oldalvonalig terjed.	2. ábra
1.3.4	Támadó vonal A támadó vonal a középvonallal párhuzamosan, a játéktér belseje felé húzott vonal. Külső széle a középvonal tengelyétől 3 m-re van. Mindkét térfélen az első játékosok zónáját határolja.	1.3.3 1.4.1
	Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a támadóvonal meghosszabbítandó az oldalvonalaktól, öt db 15 cm hosszú, 5 cm széles, egymástól 20 cm távolságban húzott vonallal, összesen 1,75 m hosszúságban.	2. ábra

1.4	ZÓNÁK ÉS TERÜLETEK	1b., 2.ábra
1.4.1	Az első játékosok zónája	2.ábra
	Az első játékosok zónáját mindkét játékmezőben a középvonal tengelye és a támadó vonal külső széle határolja.	1.3.3,1.3.4 19.3.1.4., 23.3.2.3e
	Az első játékosok zónáját az oldalon túl a kifutó végéig meghosszabbítottak kell tekinteni.	1.1,1.3.2
1.4.2	A nyitási zóna	
	A nyitási zóna 9 méter széles az alapvonal mögött. Mindkét oldalát két 15 cm hosszú vonal határolja, amelyeket az oldalon folytatásaként az alapvonalaktól 20 cm-re kell meghúzni. Mindkét rövid vonal a nyitási zónához tartozik.	1.3.2., 12, 1b. ábra
	Mélységben a nyitási zóna a kifutó végéig tart.	1.1
1.4.3	Játékoscsere-zóna.	
	A játékoscsere-zónát a két támadó vonal meghosszabbítása és a jegyzőkönyvvezető asztala határolja.	1.3.4.,15.10.1 1b. ábra
1.4.4	Libero helyettesítési zóna	19.3.2.7,
	A Libero helyettesítési zóna a kifutó része a cserepadok oldalán, a támadóvonal meghosszabbítása és az alapvonal határolja.	1b. ábra
1.4.5	Bemelegítő terület	
	Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a bemelegítő területek mérete kb. 3x3 méter. Helyük a játékmezőknek a cserepadok felőli oldalán, a kifutón kívüli sarkokban van úgy, hogy ne kerüljenek a nézők látómezőjébe. Alternatívaként a cserepadok mögött is kijelölhetők azokban a termekben, ahol a nézőtér a talaj szintje fölött 2,5 méterrel magasabban kezdődik.	24.2.5., 1a, 1b. ábra
1.5	A HŐMÉRSÉKLET	
	A hőmérséklet nem lehet 10 °C-nál (50 °F) alacsonyabb.	

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a mérkőzés FIVB Technikai Delegátusa határozza meg a legmagasabb hőmérsékletet, amely fölött a mérkőzés nem folytatható.

1.6 A VILÁGÍTÁS

A világítás értéke nem lehet 300 lux értéknél alacsonyabb.

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a világítás a pálya talajától 1 m magasságban mérve nem lehet 2000 lux értéknél alacsonyabb.

2 A HÁLÓ ÉS A HÁLÓTARTÓ OSZLOPOK 3.ábra

2.1 HÁLÓMAGASSÁG

2.1.1 A középvonal felett merőlegesen háló van kifeszítve. Felső szintjének magassága férfiak részére 2,43 m, nők részére 2,24 m. 1.3.3, 2.1.2

2.1.2 A háló magasságát a játékpálya közepén kell mérni. A háló magassága az oldalvonalak fölött azonos kell legyen és a szabályos magasságot 2 cm-nél többel nem haladhatja meg. 1.1, 1.3.2
2.1.1

2.2 FELÉPÍTÉSE

A háló 1 m (+/- 3 cm) széles és 9,50 - 10,00 m hosszú (az oldalszalagokon 3. ábra kívül 25-50 cm-es túlnyúlással), fekete színű, négyzet alakú, 10 cm oldalmagasságú szemekből kell készíteni. 3.ábra

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, az adott verseny speciális szabályaival összhangban, a hálószemek módosulhatnak annak érdekében, hogy a reklámszerződésnek megfelelő hirdetések elhelyezhetők legyenek.

A háló felső peremét teljes hosszában vízszintes, varrott mindkét oldalon 7 cm-es, fehér vászoncsíknak kell fednie. A varrott vászoncsík mindkét szélén egy lyuknak kell lennie, melyen keresztül kötelet lehet húzni, hogy a vászoncsík az oszlopokhoz köthető és a háló felső szintje kifeszíthető legyen.

A vászoncsíkon belül hajlékony kábel legyen. Ezzel rögzítik a hálót az oszlopokhoz és feszítik ki annak felső részét.

A háló alsó részét is vízszintes vászoncsík fedi, amely mindkét oldalon 5 cm széles, a felső vászoncsíkhhoz hasonló és egy a hálószemek között húzott kötél van rajta átfűzve. Ezzel a kötéllal rögzítik a hálót az oszlopokhoz és feszítik ki annak alsó részét.

2.3 OLDALSZALAGOK

A hálón két fehér oldalszalag van függőlegesen elhelyezve mindkét oldalvonal fölött. 1.3.2., 3.ábra

Ezek 5 cm szélesek, 1 m hosszúak és a háló részeinek tekintendők.

2.4 ANTENNÁK

Az antenna rugalmas anyagú 1,80 m hosszú, 10 mm átmérőjű rúd. Üvegszálból vagy ehhez hasonló anyagból készült.

A két antennát egy-egy oldalszalag külső széle mellé kell a háló ellentétes oldalán rögzíteni. 2.3., 3.ábra

Mindegyik antenna felső 80 cm-ét a háló fölé kell elhelyezni és 10 cm-es különböző színű sávokkal kell bevonni, lehetőleg piros és fehérrel.

Az antennák a háló részeinek tekintendők és oldalról határolják a labda szabályos áthaladási terét. 10.1.1, 3., 5a., 5b. ábra

2.5 HÁLÓTARTÓ OSZLOPOK

2.5.1 A hálót két, az oldalvonalaktól 0,50 – 1 m távolságban rögzített oszlopnak kell tartania. Magasságuk 2,55 m, lehetőleg szabályozható magasságúak legyenek. 3.ábra

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a hálótartó oszlopokat az oldalvonalakon kívül 1 m-re kell elhelyezni és borítással ellátni.

2.5.2 Az oszlopok lekerekítettek és simák legyenek, a talajhoz kábelek nélkül kell rögzíteni azokat. Minden veszélyes, vagy akadályozó felszerelést el kell távolítani róluk.

2.6 KIEGÉSZÍTŐ FELSZERELÉSEK

Minden kiegészítő felszerelést a Nemzetközi Röplabda Szövetség szabályzatai határoznak meg.

3. A LABDA

3.1 JELLEMZŐI

A labdának gömb alakúnak kell lennie, hajlékony bőrből, vagy műbőrből készült külsővel, gumiból vagy hasonló anyagból készült belsővel.

Színe egyszínű és világos, vagy színek kombinációja legyen.

A nemzetközi hivatalos versenyeken használt labdák műbőr anyaga és színösszeállítása összhangban kell legyen az FIVB előírásaival.

Kerülete 65-67 cm, és súlya 260-280 gramm.

Belső nyomása: 0,30-0,325 kg/cm² (4,26-4,61 psi, illetve 294,3-318,82 mbar vagy hPa)

3.2 A LABDÁK EGYFORMASÁGA

Az egy mérkőzésen használt labdák összes jellemzője (kerület, súly, nyomás, típus, szín, stb.) azonos kell legyen. 3.1

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, valamint a nemzeti vagy ligabajnokságokban az FIVB által elfogadott labdákkal kell játszani, feltéve, hogy az FIVB nem rendelkezik ettől eltérően.

3.3 A LABDASZEDŐ RENDSZER

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken 5 labdát kell használni 10. ábra

6 labdaszedővel. Utóbbiak közül 1-1 a kifutó sarkaiban, 1-1 pedig a játékvezetők mögött helyezkedik el.

MÁSODIK FEJEZET
A RÉSZTVEVŐK

4 CSAPATOK

4.1 A CSAPAT ÖSSZETÉTELE

- 4.1.1 A mérkőzésen egy csapat legfeljebb 12 játékosból, valamint az 5.2, 5.3
- edzői személyzet tagjaiból: 1 edző, legfeljebb 2 segédedző, és az
  - orvosi személyzet tagjaiból 1 gyúróból és 1 orvosból állhat.
- Csak a jegyzőkönyvben rögzített személyek léphetnek az Ellenőrző területre, vehetnek részt a hivatalos bemelegítésben és a mérkőzésen.
- A felnőtt FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken legfeljebb 14 játékos lehet beírva a jegyzőkönyvbe és játszhat a mérkőzésen. Az edzőt is beleszámítva legfeljebb 5 fő ülhet a cserepadon, akiket az edző maga jelöl ki, de a jegyzőkönyvben rögzítve és az O-2(bis) űrlapon regisztrálva kell legyenek.**
- A csapatvezető és/vagy a csapat újságírója nem ülhet a cserepadon vagy mögötte az Ellenőrző területen.**
- Bármely orvos, vagy gyúró, aki FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken működik, a hivatalos csapatdelegáció tagja és az FIVB-nél előzetesen akkreditált kell legyen. Ugyanakkor, a felnőtt FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, amennyiben nem tagjai a cserepadon ülő 5 főnek, akkor az Ellenőrző területet határoló palánkok mellett, vagy az adott verseny Kézikönyvében meghatározott helyen kell üljenek és csak akkor avatkozhatnak közbe, ha a játékosok sürgősségi orvosi ellátására a játékvezetők erre felkérlik őket. A gyúró a hivatalos bemelegítés megkezdéséig segítheti csapatát a pályán még akkor is, ha nem ül a cserepadon.** 1a. ábra
- Mindegyik esemény Hivatalos Versenyszabályzatát az adott verseny Kézikönyve rögzíti.**
- 4.1.2 Az egyik játékos **-beleértve a Libero játékost is – a** csapatkapitány, 5.1.,
akit a jegyzőkönyvben meg kell jelölni.
- 4.1.3 Csak a jegyzőkönyvbe beírt játékosok léphetnek pályára és játszhat- 1., 4.1.1

nak a mérkőzésen. Miután a csapatkapitány és az edző aláírta a jegyzőkönyvet, (az elektronikus jegyzőkönyvben a csapatlistát), a csapat összetétele már nem változtatható meg. 5.1.1., 5.2.2

4.2 A CSAPAT ELHELYEZKEDÉSE

- 4.2.1 A játékban nem lévő játékosok vagy a cserepadon kell üljenek, vagy pedig a bemelegítő területen kell tartózkodniuk. Az edző és a többi csapattag a padon ül, de ideiglenesen elhagyhatják azt. 1.4.5, 5.2.3
7.3.3
A csapatok cserepadjait a jegyzőkönyvvezető asztala mellett a kifutón kívül kell elhelyezni. 1a., 1b. ábra
- 4.2.2 Csak a csapattagok **léphetnek a játékterületre**, ülhetnek a mérkőzés alatt a padon és csak ők vehetnek részt a hivatalos bemelegítésben. 4.1.1., 7.2.
- 4.2.3 A játékban nem lévő játékosok labda nélkül melegíthetnek az alábbiak szerint:
- 4.2.3.1 a játék alatt a bemelegítő területen 1.4.5,
1a., 1b. ábra
- 4.2.3.2 a pihenőidőben alatt a saját játémezőjük mögötti kifutóban. 1.3.3, 15.4
- 4.2.4 A játszmák közötti szünetekben a játékosok a saját kifutójukban labdával melegíthetnek. 18.1

4.3 A FELSZERELÉS

Egy játékos felszerelése mezből, sportnadrágból, zokniból (együttesen: egyenruha) és sportcipőből áll.

- 4.3.1 A mezeknek, sportnadrágoknak és zokniknak egyformáknak, azonos színűeknek és mintázatúaknak kell lenniük a csapat minden játékosa részére (*kivétel a Libero*). Az egyenruháknak tisztának kell lenni. 4.1, 19.2
- 4.3.2 A cipő sarok nélküli, könnyű, rugalmas gumiból vagy kompozit anyagból készült talpú legyen.
- 4.3.3 A játékosok mezét 1-től 20-ig kell számozni. 4.3.3.2

A felnőtt FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, ahol nagyobb létszámban nevezhetők játékosok, a mezek számozása kiterjeszhető.

- 4.3.3.1 A számot elől és hátul a mez közepén kell elhelyezni. A számok színe és fényessége elütő kell legyen a mez színétől és fényességétől.
- 4.3.3.2 A számok a mellen legalább 15, a háton legalább 20 cm magasak legyenek. Szalagszélességük legalább 2 cm legyen.
- 4.3.4 A csapatkapitány egy 8x2 cm széles, a mellen lévő mezszám alá 5.1 felerősített szalagot kell viseljen.
- 4.3.5 Tilos a játékostársakétól eltérő színű (kivétel a Libero) és/vagy 19.2 hivatalos számozás nélküli egyenruhát viselni.
- 4.4 A FELSZERELÉS VÁLTOZTATÁSOK**
- Az első játékvezető egy vagy több játékos részére engedélyezheti, 23 hogy:
- 4.4.1 cipő nélkül játsszon;
- 4.4.2 kicserélje az átizzadt vagy szakadt egyenruhát két játszma között vagy 4.3, 15.5 csere után, azzal a feltétellel, hogy az új felszerelés ugyanolyan színű, modellű és számozású, mint a levetett,
- 4.4.3 hideg időben melegítőben játsszon, feltéve, ha azok az egész csapat 4.1.1, 19.2 számára azonos színűek, azonos típusúak (kivétel a Libero) és számozásuk a szabálynak megfelelnek.
- 4.5 TILTOTT TÁRGYAK**
- 4.5.1 Tilos olyan tárgyakat viselni, amelyek sérülést okozhatnak, vagy amelyek egy játékosnak nem megengedett előnyt biztosítanak.
- 4.5.2 A játékosok saját felelősségükre viselhetnek szemüveget vagy kontaktlencsét.
- 4.5.3 Az izom melegítő/szorítók (sérülést megelőző eszközök) egészségügyi célokra való használata megengedett.
- A felnőtt FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken ezek az eszközök azonos színűek legyenek, mint az egyenruha megfelelő része.**
- Fekete, fehér vagy semleges színek is megengedettek, feltéve, hogy minden ilyen eszközt használó játékosnál a szín azonos.**
- 5. CSAPATVEZETŐK**
- Mind a csapatkapitány, mind az edző felelős csapattagjainak viselkedé- 20 séért és fegyelmeért.

Libero játékos **kijelölhető csapatkapitányként és játékkapitányként egyaránt.**

5.1 A KAPITÁNY

5.1.1	A MÉRKŐZÉS ELŐTT a csapatkapitány képviseli csapatát a sorshúzásnál és aláírja a jegyzőkönyvet.	7.1 25.2.1.1
5.1.2	A MÉRKŐZÉS ALATT a csapatkapitány, amíg a pályán van, a játékkapitány funkcióját tölti be. Ha a csapatkapitány nincs a pályán, az edző vagy maga a csapatkapitány ki kell jelöljön egy másik játékost a pályán lévők közül, aki játékkapitányként szerepel. Ez a játékkapitány lecseréléseig, vagy a csapatkapitány visszatéréseig, vagy a játszma végéig tölti be funkcióit. Ha a labda játékon kívül van, egyedül a játékkapitány jogosult beszélni a játékvezetőkhez:	15.2.1
5.1.2.1	a szabályok alkalmazására és értelmezésére vonatkozó magyarázatot kérni és továbbítani csapattársai kéréseit, vagy kérdéseit. Ha az I. játékvezető magyarázatát nem tartja kielégítőnek, akkor tiltakozhat a döntés ellen és azonnal jeleznie kell az első játékvezetőnél, hogy fenntartja a jogot hivatalos tiltakozás rögzítésére a jegyzőkönyvben a mérkőzés végén.	8.2 23.2.4
5.1.2.2	kérheti: a. a felszerelés cseréjének engedélyezését; b. a csapatok állásrendjének ellenőrzését, c. a pálya talajának, a háló, a labda, stb. ellenőrzését.	4.3, 4.4.2 7.4, 7.6 1.2, 2.3
5.1.2.3	edző hiányában jogosult pihenőszünetek és játékoscserek kérésére, kivéve, ha a csapat másodedzője átvette az edzői funkciókat	5.2, 5.3 15.2.1, 15.4.1 15.5.2
5.1.3	A MÉRKŐZÉS VÉGÉN a csapatkapitány:	6.3
5.1.3.1	megköszöni a játékvezetőknek a játékvezetést és a mérkőzés jegyzőkönyvét aláírja, ezzel igazolva az eredményt,	25.2.3.3
5.1.3.2	megerősítheti és a jegyzőkönyvben rögzítheti hivatalos tiltakozását azzal az esettel kapcsolatban, amelyet a mérkőzés során előzőleg az első játékvezetőnél kifogásolásra került és a szabályok alkalmazására, értelmezésére vonatkozott.	5.1.2.1, 25.2.3.2

5.2 AZ EDZŐ

- 5.2.1 A mérkőzés során az edző a pályán kívülről irányítja csapata játékát. 1.1, 7.3.2
Ő határoz a kezdő állásrendről, a játékoscserékről és ő kéri a pihenő- 15.4.1
szüneteket. Tevékenysége során kapcsolatot hivatalosan a második 15.5.2
játékvezetővel tart.
- 5.2.2 A MÉRKŐZÉS ELŐTT beírja vagy ellenőrzi a jegyzőkönyv **csapatlistá-** 4.1, 19.1.3
jában szereplő játékosainak nevét és számát, és a jegyzőkönyvet alá- 25.2.1.1
írja.
- 5.2.3 A MÉRKŐZÉS ALATT az edző
- 5.2.3.1 minden játszma előtt átadja a második játékvezetőnek vagy a jegyző- 7.3.2, 7.4
könyvvezetőnek a kitöltött és aláírt állásrendi űrlapot. 7.6
- 5.2.3.2 a cserepadon ül, annak a jegyzőkönyvvezetőhöz legközelebbi részén, 4.2
de ideiglenesen elhagyhatja azt,
- 5.2.3.3 pihenőidőt és játékoscserét kér 15.4 15.5
- 5.2.3.4 az edző és a többi csapattag utasításokat adhatnak a pályán lévő játé- 1.3.4
kosoknak. Az edző ezeket az utasításokat adhatja úgy is, hogy a kifutó- 1.4.5
tóban a saját cserepadja előtt áll vagy a támadó vonal meghosszabbí- 1a, 1b,
tása és **az Ellenőrző terület sarkában kijelölt** bemelegítő terület között 2. ábrák
mozog, anélkül, hogy megzavarná, vagy késleltetné a játékot. **Ha a**
bemelegítő terület a cserepad mögött van kijelölve, az edző a támadó
vonat meghosszabbítása és a saját csapatának játékpályája vége
között mozoghat, de eközben ne kerüljön a vonalbíró látómezőjébe.

5.3 A MÁSODEDZŐ

- 5.3.1 A másodedző a csapat cserepadján ül, de a mérkőzésen közbelépési 4.2.1
joga nincsen.
- 5.3.2 Ha az edzőnek bármilyen ok miatt (beleértve a szankciót is) el kell 5.1.2, 5.2
hagynia csapatát, – ez alól kivétel, ha játékosként pályára lép – a
másodedző átveheti az edző feladatait a távollét időtartamára, miután
a játékkapitány ezt a játékvezetőnél bejelentette.

HARMADIK FEJEZET

JÁTÉK FORMA

6. PONT SZERZÉSE, JÁTSZMA ÉS MÉRKŐZÉS MEGNYERÉSE

6.1 PONT SZERZÉSE

6.1.1 Pont

Egy csapat pontot szerez, ha

6.1.1.1	sikeresen az ellenfél térfelén a talajra juttatja a labdát	8.3,
6.1.1.2	az ellenfél hibát követ el	6.1.2,
6.1.1.3	az ellenfél Büntetésben részesül	16.2.3, 21.3.1

6.1.2 Játékhiba

Ha a csapat a Szabályokkal ellentétes cselekedetet hajt végre, vagy más módon megsérti azokat, játékhibát követ el. A játékvezetők megítélik az elkövetett hibákat és jelen Szabályoknak megfelelően meghatározzák azok következményeit:

6.1.2.1	ha két vagy több hibát követnek el egymás után, akkor csak az első hiba számít.	11.(23) ábra
6.1.2.2	ha az ellenfelek két, vagy több hibát egyidőben követnek el, KETTŐS HIBÁ-ról van szó és a labdamenetet újra kell játszani.	

6.1.3 Labdamenet és befejezett labdamenet

A labdamenet a nyitóérintés és a labda játékon kívülre kerülése között történt játékkakciók sorozata. 8.1, 8.2, 12.2.2.1, 15.2.3

A befejezett labdamenet játékkakciók sorozata, amely pontot eredményez. Ebbe beletartozik: 15.11.1.3, 19.3.2.1, 19.3.2.9

- ha a pont büntetés szankció következménye 21.3.1

- a nyitás elvesztése amiatt, hogy nem hajtják végre 8 másodpercen belül. 12.4.4

6.1.3.1 ha a nyitó csapat nyerte a labdamenetet, kap egy pontot és folytatja a nyitást,

6.1.3.2 ha a nyitást fogadó csapat nyerte a labdamenetet, kap egy pontot és végrehajtja a következő a nyitást

- 6.2 EGY JÁTSZMA MEGNYERÉSE** 11.(9) ábra
- Az a csapat nyer egy játszmát (kivéve az 5.játszmát), amelyik előbb ér el 25 pontot legalább 2 pont előnnyel. 24-24-es egyenlőség esetén addig kell folytatni a játékot, amíg két pont különbséget el nem érnek. (26-24, 27-25, ...).
- 6.3 A MÉRKŐZÉS MEGNYERÉSE** 11.(9) ábra
- 6.3.1 A mérkőzést az a csapat nyeri, amelyik három játszmát nyert. 6.2.
- 6.3.2. 2-2-es játszmaegyenlőség esetén, a döntő (5.) játszmát 15 pontig, 7.1
legalább 2 pont különbségig kell játszani.
- 6.4 JÁTÉKMEGTAGADÓ ÉS HIÁNYOS CSAPAT**
- 6.4.1 Ha egy csapat megtagadja a játékot, miután felszólították a folytatásra, 6.2, 6.3
játékmehtagadónak és vesztesnek kell nyilvánítani 0-3- as mérkőzés és 0-25 eredménnyel mindegyik játszmában.
- 6.4.2 Azt a csapatot, amelyik igazolható ok nélkül nem jelenik meg időben a pályán, játékmehtagadónak kell nyilvánítani, ugyanolyan eredménnyel, mint a fenti 6.4.1-es szabályban.
- 6.4.3 Az a csapat, amelyiket HIÁNYOS-nak (nem teljesnek) nyilvánítottak 6.2, 6.3, 7.3.1
akár a játszmára, akár a mérkőzésre elveszti a játszmát vagy a mérkőzést. Az ellenfél csapatának annyi pontot, vagy pontokat és játszmát kell adni, amennyi szükséges a játszma vagy a mérkőzés megnyeréséhez. A hiányos csapat megtartja pontjait és játszmáit.
- 7. A JÁTÉK SZERKEZETE**
- 7.1 SORSHÚZÁS**
- A mérkőzés előtt az első játékvezető elvégzi a sorshúzást, hogy 12.1.1
meghatározza az első játszma első nyitását és a térfeleket.
- Ha döntő játszmára kerül sor, új sorshúzást kell végezni. 6.3.2
- 7.1.1 A sorshúzást a két csapatkapitány jelenlétében kell elvégezni. 5.1
- 7.1.2 A sorshúzás nyertese választhatja

- 7.1.2.1 vagy a nyitás, vagy a nyitásfogadás jogát, 12.1.1
- 7.1.2.2 vagy a térfelet.
A vesztesé a megmaradó alternatíva.
- 7.2 HIVATALOS BEMELEGÍTÉS**
- 7.2.1 A mérkőzés előtt a két csapat a hálónál 6 perces közös melegítésre jogosult, ha előzőleg már más kizárólag rendelkezésére álló játékpályán melegíthetett. Ha erre nem volt lehetősége, akkor 10 perces melegítésre jogosult.
- Az FIVB Világ- és Hivatalos versenyein a csapatok a hálónál 10 perces közös bemelegítésre jogosultak.**
- 7.2.2 Ha valamelyik csapatkapitány kéri, hogy külön melegítsenek a hálónál, mindegyik csapat 3, illetve 5 percig teheti ezt. 7.2.1
- 7.2.3 Az egymás utáni bemelegítésnél az a csapat kerül először a hálóhoz, amelyik először nyit. 7.1.2.1, 7.2.2
- FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, a mérkőzés előtti Protokoll és a bemelegítés alatt minden játékos a mérkőzés felszerelést kell viselje.**
- 7.3 A CSAPATOK KEZDŐ ÁLLÁSRENDJE**
- 7.3.1 Csapatonként mindig 6 játékosnak kell játékban lenni. 6.4.3
A csapat kezdő állásrendje meghatározza a forgásrendjét a pályán. A 7.6
játzsma folyamán ezt a rendet mindvégig meg kell tartani.
- 7.3.2 Az edző minden játszma előtt köteles csapata kezdő állásrendjét állásrendi űrlapon **(vagy elektronikus eszköz segítségével, ha a mérkőzésen használatban van)** megadni. Ezt az állásrendi űrlapot köteles kitöltve és aláírva átadni a második játékvezetőnek, vagy a jegyzőkönyvvezetőnek, **vagy elektronikus úton közvetlenül elküldeni az elektronikus jegyzőkönyv kezelőjének.** 5.2.3.1, 24.3.1, 25.2.1.2
- 7.3.3 Azok a játékosok, akik nincsenek a játszma kezdő állásrendjében, a cserejátékosok (kivéve a Liberokat). 7.3.2, 15.5
- 7.3.4 Miután az állásrendi űrlapot a második játékvezető vagy a jegyző- 15.2.2, 15.5

	könyvvezető részére leadták, azon szabályos csere nélkül nem lehet változtatni.	11.(5) ábra
7.3.5	Amennyiben az állásrendi űrlap és a játékosok tényleges elhelyezkedése között eltérés van, az alábbiakat kell követni:	24.3.1
7.3.5.1	ha az eltérés a játszma kezdete előtt kiderül, a játékosoknak a pályán az állásrendi űrlap szerint kell módosítani a helyüket. Büntetés ezért nem jár.	7.3.2
7.3.5.2	ha a játszma kezdete előtt kiderül, hogy bárki a pályán lévő játékosok közül egyáltalán nincs beírva az állásrendi űrlapra, akkor a pályán lévő játékosok állásrendjét az állásrendi űrlapnak megfelelően helyre kell állítani. Büntetés ezért nem jár;	7.3.2
7.3.5.3	ugyanakkor, ha a csapat edzője az ilyen, be nem írt játékos(oka)t akar a játszani, akkor szabályos cseré(ke)t kell végrehajtson, – a hivatalos karjelet használva – amelye(ke)t a jegyzőkönyvbe be kell írni.	15.2.2
	Amennyiben az állásrendi űrlap és a játékosok tényleges elhelyezkedése közötti eltérés csak később derül ki, a hibás csapat helyre kell állítsa állásrendjét. Az ellenfél megtartja az addig szerzett pontjait és kap egy pontot, valamint a következő nyitás jogát. Minden, a hibázó csapat által szerzett pontot, amit a csapat a hiba pillanatától a hiba felfedezéséig szerzett, törölni kell.	11.(5) ábra
7.5.4.	Ha egy pályán lévő játékos nincs a csapatlistában, az ellenfél megtartja az addig szerzett pontjait és kap egy pontot, valamint a nyitás jogát. A hibázó csapat elveszíti minden megszerzett pontját és/vagy játszmáit (0:25, ha szükséges), amit attól a pillanattól szerzett, amikor a csapatlistában nem szereplő játékos a pályára lépett. Módosítani kell az állásrendi lapot úgy, hogy egy új, a csapatlistában szereplő játékos lép a pályára a csapatlistában nem szereplő helyére.	
7.4	ÁLLÁSREND	4.ábra
	Amikor a nyitó játékos megérinti a labdát, mindkét csapatnak a saját játékmezőjében a szabályos állásrendnek megfelelően kell lennie (kivéve a nyitó játékost).	7.6.1, 8.1 12.4
7.4.1	A játékosok helyeit az alábbiak szerint kell számozni:	

- 7.4.1.1 A háló melletti 3 játékos az első sor játékosa. Ők foglalják el a 4-es (bal első), a 3-as (középső első) és a 2-es (jobb első) helyeket.
- 7.4.1.2 A másik három játékos a hátsó sorkötelemek. Ők foglalják el az 5-ös (bal hátsó), a 6-os (középső hátsó) az 1-es (jobb hátsó) helyeket.
- 7.4.2 A játékosok egymáshoz viszonyított helyzete:
- 7.4.2.1 mindegyik hátsó sorköteles játékosnak távolabb kell állni a középvonaltól, mint a nekik megfelelő első sorköteles játékosnak;
- 7.4.2.2 az első és hátsó sorköteles játékosoknak oldalirányban külön- külön a 7.4.1.szabály szerint kell helyet foglalniuk.
- 7.4.3 A játékosok helyzetét a talajjal érintkező lábuk helyzete, **vagy az elrugaszkodás helye** határozza meg az alábbiak szerint: 4.ábra
- 7.4.3.1 **mindegyik hátsó sorköteles játékos lába azonos távolságra, vagy a lábának legalább egy része távolabb kell legyen a középvonaltól, mint a neki megfelelő első sorköteles játékos elülső lába;** 1.3.3, 7.4.2.1, 7.4.3
- 7.4.3.2 **mindegyik jobb vagy bal oldali játékos lába azonos távolságra, vagy a lábának legalább egy része közelebb kell legyen a megfelelő oldalvonalhoz, mint az ugyanabban a sorban lévő többi játékosnak a megfelelő oldalvonalától távolabbi lába;** 1.3.2, 7.4.1.2, 7.4.2.2, 7.4.3
- 7.4.4 A nyitóérintés után a játékosok elhagyhatják állásrendjüket, saját játékmezőjükben és a kifutóban tetszés szerinti helyet foglalhatnak el.
- 7.5 ÁLLÁSRENDI HIBA** 4.ábra,
- 11 (13) ábra
- 7.5.1 A játékosok állásrendi hibát követnek el, ha abban a pillanatban, amikor a nyitójátékos végrehajtja a nyitóérintést, nincsenek a szabályos állásrendben. Ez magában foglalja azt is, amikor egy játékos szabálytalan csere során a pályára kerül. **Ha egy játékos szabálytalan csere során kerül a pályára és a játék folytatódik, akkor ezt állásrendi hibának kell tekinteni, a szabálytalan csere következményeivel.** 7.3, 7.4 15.9
- 7.5.2 Ha a nyitójátékos a nyitóérintés pillanatában követ el hibát, akkor előbb bekövetkezettnek kell tekinteni, mint az ugyanakkor elkövetett állásrendi hibát. 12.4, 12.7.1

7.5.3	Ha a nyitóérintés után válik a nyitás hibássá, akkor az állásrendi hiba számít.	12.7.2
7.5.4	Az állásrendi hiba következményei:	
7.5.4.1	az ellenfél pontot kap és nyit	6.1.3
7.5.4.2	a játékosok szabályos állásrendjét azonnal vissza kell állítani.	7.3., 7.4

7.6 FORGÁSREND

7.6.1	A forgásrendet a csapatok kezdő állásrendje határozza meg és azt az egész játszma alatt a nyitás sorrenddel, valamint a játékosok egymáshoz viszonyított helyzetével követni kell.	7.3.1, 7.4.1 12.2
7.6.2	Ha a fogadó csapat elnyeri a nyitásjogot, játékosai egy forgást végeznek úgy, hogy az óramutató járásával azonos irányban egy állásrendi hellyel előrelépnek. A 2-es helyen lévő játékos az 1-es helyre megy nyitni, az 1-es helyen levő a 6-osra forog, stb.	12.2.2.2

7.7 FORGÁSRENDI HIBA 11 (13) ábra

7.7.1	Forgásrendi hibát jelent, ha a NYITÁST nem a forgásrendnek megfelelően végezték. A forgásrendi hiba következményei sorrendben a következők:	7.6.1, 12
7.7.1.1	A jegyzőkönyvvezető a jelzőcsengőt megnyomva megállítja a játékot; az ellenfél kap egy pontot és elnyeri a következő nyitás jogát. Ha egy forgásrendi hibát csak közvetlenül a forgásrendi hibával kezdett labdamenet befejeződését követően fedeznek fel, akkor csak egyetlen pontot kap az ellenfél, függetlenül a labdamenet eredményétől.	6.1.3
7.7.1.2	a hibás csapat forgásrendjét azonnal helyre kell állítani	7.6.1
7.7.2	Emellett a jegyzőkönyvvezető határozza meg, hogy pontosan mikor követték el a hibát. A hibás csapat minden, a hibás forgásrenddel szerzett pontját törölni kell. Az ellenfél pontjai megmaradnak. Ha nem lehet megállapítani azt, hogy a forgásrendi hibát a csapat mikor követte el, akkor az ellenfél pontot kap és nyit.	25.2.2.2 6.1.3

NEGYEDIK FEJEZET

A JÁTÉK (AKCIÓK)

8 JÁTÉKHELYZETEK

8.1 A LABDA JÁTÉKBAN

A labda a nyitó érintés pillanatában kerül játékba, amelyet az első játékező sávjával engedélyez. 12, 12.3

8.2 A LABDA JÁTÉKON KÍVÜL

A labda vagy akkor kerül játékon kívülre, amikor egy hiba megtörténik és azt az egyik játékező lefújja, vagy ha hiba nem történt, akkor a játékezői sávszó pillanatában.

8.3 A LABDA "BENT"

11.(14), 12.(1)

A labda "bent" van, ha a talajjal való érintkezése során bármely része érinti a játékpálya talaját, beleértve a határoló vonalakat is. 1.1, 1.3.2

8.4 A LABDA "KINT"

11.(15)

A labda "kint" van, ha:

8.4.1 **a labda minden része, amely érinti a talajt, teljesen kívül van a határoló vonalakon,** 1.3.2, 11.(15)
12.(2)

8.4.2 a játékpályán kívüli tárgyat, a mennyezetet, vagy egy, a játékban részt nem vevő személyt érint 11.(15),12.(4)

8.4.3 az antennákat, a feszítő kábeleket, a hálótartó oszlopokat, vagy magát a hálót érinti az oldalszalagokon kívül; 2.3, 3. ábra,
5. ábra
12.(4),11.(15)

8.4.4 áthalad a háló függőleges síkján részben vagy egészben a „szabályos áthaladási téren” kívül (kivétel a 10.1.2.sz.) 2.3,5a ábra
11.(15),12.(4)

8.4.5 teljes terjedelmével áthalad a háló alatt 23.3.2.3f,
5a. és 11.(22)

9 A LABDA MEGJÁTSZÁSA

Minden csapatnak saját játékmezejében és légterében kell játszani (kivétel a 10.1.2.sz.). A labda ugyanakkor a **saját** kifutón kívülről, **valamint a jegyzőkönyvvezetői asztal teljes felülete feletti légtérből is** visszajátszható.

9.1 A CSAPAT LABDAÉRINTÉSEI

1b.ábra

A játék folyamán egy játékos bármilyen érintkezése a labdával labdaérintésnek számít.

Minden csapatnak legfeljebb három labdaérintésre van joga (a 14.4.1
sáncérintésen kívül), hogy a labdát visszajátssza. Ha ennél többször érintik azt, a csapat "NÉGY ÉRINTÉS" hibát követ el.

9.1.1 EGYMÁS UTÁNI ÉRINTÉSEK

Egy játékos nem érintheti a labdát kétszer egymás után (kivétel a 9.2.3,14.2
9.2.3., 14.2. és a 14.4.2 sz). 14.4.2

9.1.2 EGYIDEJŰ ÉRINTÉSEK

Két vagy három játékos egyidejűleg megérintheti a labdát.

9.1.2.1 Ha két (három) csapattag egyidejűleg érinti a labdát, ez két (három) érintésnek számít (kivétel a sáncolás). Ha egyszerre nyúlnak a labdáért, de közülük csak egy érinti azt, csak egy érintésnek számít.

Ha a játékosok összeütköznek, az nem minősül hibának.

9.1.2.2 Ha két ellenfél hajt végre egyidejű érintést a háló fölött és a labda játékban marad, annak a csapatnak van joga újabb három érintésre, amelyikhez a labda kerül. Ha ilyen labda "out"-ra megy, azt az ellenoldali csapat hibájának kell tekinteni.

9.1.2.3 Ha az ellenfelek háló feletti egyidejű érintése során "megáll" 9.1.2.2
közöttük a labda, a labdamenet folytatódik.

9.1.3 SEGÍTETT ÉRINTÉS

- A játékterületen belül a játékos nem veheti igénybe játékosársa segítségét, vagy bármely tárgyi eszközt ahhoz, hogy megjátssza a labdát. 1.
- Mindazonáltal egy játékos megállíthatja, visszatarthatja játékosársát abban, hogy hibát kövessen el (hálóérintés, ellentérfélbe hatolás, stb.) 1.3.3, 11.4.4

9.2 A LABDAÉRINTÉS JELLEMZŐI

- 9.2.1 A labda a test bármely részét érintheti.
- 9.2.2 A labdát nem szabad megfogni és/vagy dobni. Az érintést követően bármelyik irányba elpattanhat. 9.3.3, 11(16)
- 9.2.3 A labda a test különböző részeit érintheti feltéve, hogy az érintések egyidejűek.
- Kivételek:
- 9.2.3.1. Sáncolásnál egymást követő érintések is előfordulhatnak egy vagy több sáncolónál, feltéve, ha ezek az érintések egy akció során történtek. 14.1.1, 14.2
- 9.2.3.2 A csapat első érintése során a labda egymást követően többször is érintheti a test különböző részeit feltéve, ha ezek az érintések egy akció során történnek. 9.1, 14.4.1

9.3 LABDAMEGJÁTSZÁSI HIBÁK

- 9.3.1 NÉGY ÉRINTÉS: egy csapat négyszer érinti a labdát, mielőtt visszajátssza azt. 9.1, 11.(18)
- 9.3.2 SEGÍTETT ÉRINTÉS: egy játékos a labda megjátsszása érdekében a játékterületen belül egy játékosársát, vagy bármilyen tárgyat/eszközt vesz igénybe. 9.1.3
- 9.3.3 MEGFOGOTT LABDA: egy játékos labdát megfogta és/vagy dobta, a labda az érintést követően nem volt elpattanó. 9.2.2
11(16)
- 9.3.4 KETTŐS ÉRINTÉS: egy játékos egymás után kétszer érinti a labdát, vagy a labda érinti egymás után különböző testrészeit. 9.2.3
11(17)

10. LABDA A HÁLÓNÁL

10.1 A HÁLÓ SÍKJÁT KERESZTEZŐ LABDA

- 10.1.1 Az ellentérfélbe küldött labdának a háló fölött, a szabályos áthaladási téren keresztül kell áthaladnia. A szabályos áthaladási tér a háló síkjának azon része, amelyet a következők határolnak: 2.4, 10.2
5. ábra
- 10.1.1.1 alul a háló teteje, 2.2
- 10.1.1.2 oldalt az antennák és képzeletbeli meghosszabbításuk 2.4
- 10.1.1.3 felül a mennyezet.
- 10.1.2 Az a labda, amelyik részben vagy teljesen a szabálytalan áthaladási (antennán kívüli) téren keresztezi a háló síkját, az ellenfél kifutójából visszajátszható a három csapatérintésen belül az alábbi feltételekkel: 9.1, 5b. ábra
- 10.1.2.1 a játékos nem érinti az ellenfél játékmezejét, 11.2.2
- 10.1.2.2 a visszajátszott labda a pályán ugyanazon oldalán, ismét részben, vagy teljesen a szabálytalan áthaladási (antennán kívüli) téren keresztezi a háló síkját. 11.4.4, 5b. ábra
- Az ellenfél az ilyen akciót nem akadályozhatja meg.
- 10.1.3 Az a labda, amely a háló alatt az ellentérfél felé tart, megjátszható addig, amíg nem keresztezte teljes terjedelmével a háló síkját. 23.3.2.3f, 5a. ábra, 11(22)

10.2 A HÁLÓT ÉRINTŐ LABDA

A háló síkját keresztező labda érintheti a hálót. 10.1.1

10.3 LABDA A HÁLÓBAN

- 10.3.1 A hálóba került labda megjátszható a három csapatérintésen belül. 9.1
- 10.3.2. Ha a labda elszakítja a hálót, vagy áthatol azon, a labdamenetet semmisnek kell tekinteni és újra kell játszani.

- 11 JÁTÉKOS A HÁLÓNÁL**
- 11.1 ÁTNYÚLÁS A HÁLÓ FÖLÖTT**
- 11.1.1 Sáncolás közben a sáncoló átnyúlva a háló fölött megérintheti a labdát, feltéve, ha nem avatkozik az ellenfél játékába annak támadó érintése előtt. 14.1, 14.3
- 11.1.2 A játékos támadóérintése után átnyúlhat kezével a háló fölött feltéve, ha a labdaérintés a saját térfélben történt.
- 11.2 ÁTHATOLÁS A HÁLÓ ALATT**
- 11.2.1 A háló alatt át lehet hatolni az ellentérfélbe, feltéve, ha ez nem akadályozza az ellenfél játékát.
- 11.2.2 Az ellenmezőbe hatolás a középvonal felett: 1.3.3, 11.2.2.1
11(22)
- 11.2.2.1 a lábfej(ek) érintheti(k) az ellenmezőt, feltéve, ha az áthatoló lábfej(ek) egy kis része még érinti(k) a középvonalat vagy fölötte van(nak), **feltéve, ha ez az akció nem befolyásolja az ellenfél játékát.** 1.3.3
11(22)
- 11.2.2.2 Az ellenmező érintése a test bármely, lábfej feletti részével megengedett, feltéve, ha ezzel nem befolyásolja az ellenfél játékát. 11.3.3, 11.2.2.1
11(22)
- 11.2.3 A játékos átléphet az ellenmezőbe, ha a labda "játékon kívül" van. 8.2
- 11.2.4. A játékosok az ellenfél kifutójába hatolhatnak, feltéve, ha ezzel nem akadályozzák az ellenfelet játékában.
- 11.3 A HÁLÓ ÉRINTÉSE**
- 11.3.1 Egy játékos hibát követ el, ha a labda megjátszása közben az antennák között megérinti a hálót. 11.4.4, 23.3.2.3c
24.3.2.3, 3. ábra
A labda megjátszáshoz tartozik (többek között) az elrugaszkodás, a labdaérintés (vagy annak kísérlete) és a **biztonságos** talajra érkezés **új akcióra készen.**
- 11.3.2 A játékos megérintheti az oszlopot, a hálót tartó kötelet vagy bármilyen 3. ábra

más antennákon kívüli tárgyat, beleértve magát a hálót is, feltéve, ha az érintéssel nem befolyásolja a játékot. **(kivétel a 9.1.3.sz.)**

11.3.3. Nem hiba, ha a hálóba küldött labda következményeként a háló megérint egy ellenfelet.

11.4. JÁTÉKOSHIBÁK A HÁLÓNÁL

11.4.1	Egy játékos az ellentérfélben megérinti a labdát, vagy az ellenfelet, az ellenfél támadó érintése előtt	11.1.1 11(20)
11.4.2	Egy játékos az ellenfél játékát befolyásolja azáltal, hogy az ellentérfél-be hatol a háló alatt	11.2.1
11.4.3	Egy játékos lábfejjel (lábfejekkel) teljesen áthatol az ellenfél játékmeze jébe.	11.2.2.2, 11(22)
11.4.4	A játékos befolyásolja a játékot, ha (többek között):	11(19)
	- megérinti a hálót az antennák között, vagy magukat az antennákat a labda megjátszása közben, vagy	11.3.1,
	- az antennák között a háló segítségét igénybe veszi, vagy megkapaszkodik benne, vagy	
	- jogtalan előnyt szerez az ellenféllel szemben a háló megérintésével, vagy	
	- akciójával megakadályozza, hogy az ellenfél szabályosan megjátssza a labdát, vagy	
	- megfogja a hálót.	

Bármely játékost, aki közel van a labdához annak megjátszásakor, vagy ő maga próbálja megjátszani azt, a labda megjátszásában résztvevőnek kell tekinteni még akkor is, ha ténylegesen labdaérintés nem történik.

A hálót az antennán kívül megérinteni nem számít hibának (kivéve a 9.1.3.pont esetét).

12 NYITÁS

A nyitás során a labdát a nyitó zónában lévő jobb hátsó játékos játékba hozza.	1.4.2, 8.1 12.4.1
--	----------------------

12.1 EGY JÁTSZMA ELSŐ NYITÁSA

- 12.1.1 Az első, valamint a döntő (5.) játszma első nyitását az a csapat végzi, amelyiket a sorshúzás erre kijelölt. 6.3.2, 7.1
- 12.1.2 A többi játszmát az a csapat kezdi nyitással, amelyik az előző játszmában nem elsőként nyitott.

12.2 NYITÁS SORREND

- 12.2.1 A játékosoknak a csapat állásrendi lapján rögzített nyitás sorrendjét kell követniük. 7.3.1, 7.3.2
- 12.2.2 A játszma első nyitása után a nyításra jogosult játékos a következők szerint van meghatározva: 12.1
- 12.2.2.1 Ha a nyitó csapat megnyeri a labdamenetet, az a játékos (vagy a cserejátékosa), aki előzőleg nyitott, újra nyit. 6.1.3, 15.5
- 12.2.2.2 Ha a fogadó csapat nyeri a labdamenetet, elnyeri a nyitás jogát és mielőtt nyitna, forog. Az a játékos köteles nyitni, aki a jobb első helyről a jobb hátsó helyre forgott. 6.1.3, 7.6.2

12.3 A NYITÁS ENGEDÉLYEZÉSE

Az első játékvezető akkor engedélyezi a nyitást, miután ellenőrizte, hogy a csapatok játékra készek és a nyitó játékosnál van a labda. 12., 11(1) ábra

12.4 A NYITÁS VÉGREHAJTÁSA

11(10) ábra

- 12.4.1 A kézből feldobott, vagy elengedett labdát egy kézzel, vagy a kar bármelyik részével kell megütni.
- 12.4.2 A labdát csak egyszer lehet feldobni vagy elengedni. Megengedett azonban a labdával való játék, trükközés a kézben.
- 12.4.3 A nyitó érintés pillanatában, vagy a felugrásos nyitásnál az elrugasz- 1.4.2, 29.2.1.4.,

	kodáskor a nyitó játékos nem érintheti sem a pályát (beleértve az alapvonalat is), sem pedig a nyitó zónán kívüli területet.	11(22), 12(4)
	A nyitást követően a nyitó zónán kívülre léphet, ott talajra érkezhetsz, vagy a pályára léphet.	
12.4.4	Az első játékvezető sípjele után 8 mp-en belül a nyitó játékos végre kell hajtsa a nyitást.	12.3 11(11)
12.4.5	A játékvezető sípjele előtt végrehajtott nyitás érvénytelen és azt meg kell ismételni.	12.3
12.5.	TAKARÁS	6. ábra és 11(12)
12.5.1	A nyitócsapat játékosai egyéni vagy kollektív takarás révén sem a nyitó érintést, sem pedig a labda röppályáját nem takarhatják el az ellenfél elől.	12.5.2
12.5.2	A nyitócsapat egy vagy több játékosa takarást hajt végre, ha a nyitás pillanatában mozgatja karjait, ugrál, vagy oldalt mozog, vagy csoportosan áll annak érdekében, hogy elakarja mind a nyitó érintést, mind a labda röppályáját, amíg a labda el nem éri a háló függőleges síkját. Ha a fogadó csapat számára ezek közül bármelyik látható, nem történt takarás.	12.4, 6. ábra
12.6	NYITÁSHIBÁK A NYITÁS SORÁN	
12.6.1	Nyitáshibák	
	A következő hibák nyitásváltást eredményeznek, akkor is, ha az ellenfél állásrendje hibás volt.	12.2.2.2, 12.7.1
	A nyitójátékos:	
12.6.1.1	megsérti a nyitássorrendet,	12.2
12.6.1.2	nem szabályosan hajtja végre a nyitást.	12.4
12.6.2	Nyitáshiba a nyitóérintés után	
	Szabályos nyitóérintés után hibás lesz a nyitás (hacsak egy játékos nem követ el állásrendi hibát), ha a labda:	12.4 12.7.2
12.6.2.1	a nyitócsapat egy játékosát érinti, vagy nem teljesen a szabályos áthaladási téren belül keresztezi a háló függőleges síkját,	8.4.4, 8.4.5 10.1.1, 11(19)
12.6.2.2	"outra" megy.	8.4, 11(15)

- 12.6.2.3 takarás fölött repül át. 12.5, 11(12)
- 12.7 NYITÁSHIBÁK ÉS ÁLLÁSRENDI HIBÁK**
- 12.7.1 Ha a nyitó a nyitás pillanatában követ el hibát, (szabálytalan végrehajtás, hibás forgásrend, stb.) és az ellenfél állásrendje hibás, akkor a nyitó játékos hibáját kell büntetni. 7.5.1, 7.5.2
12.6.1
- 12.7.2 Ugyanakkor, ha a nyitás a szabályos végrehajtást követően válik hibássá (outra megy, takarás fölött repül át, stb.), akkor az állásrendi hibát kell elsőnek tekinteni és büntetni. 7.5.3, 12.6.2
- 13 TÁMADÓÉRINTÉS**
- 13.1 TÁMADÓÉRINTÉS JELLEMZŐI** 12, 14.1.1
- 13.1.1 Támadóérintésnek kell tekinteni minden olyan cselekedet, a nyitás és a sánc kivételével, amellyel a labdát az ellenfél felé küldik.
- 13.1.2 A támadó érintés során "tip" (félkezes érintés) akkor megengedett, ha az érintés során a labda nem megfogott, vagy dobott. 9.2.2
- 13.1.3 A támadóérintést akkor kell befejezettnek tekinteni, amikor a labda teljes terjedelmével áthalad a háló függőleges síkján, vagy amikor egy ellenfél érinti azt.
- 13.2 A TÁMADÓÉRINTÉS KORLÁTAI**
- 13.2.1 Első sorköteles játékos bármilyen magasságban hajthat végre befejezett támadóérintést, feltéve, ha a labdaérintést a saját játékterében végezte. (Kivéve 13.2.4. sz. és 13.3.6. sz.). 7.4.1.1
- 13.2.2 Hátsó sorköteles játékos az első zóna mögött bármilyen magasságban hajthat végre befejezett támadóérintést. 1.4.1, 7.4.1.2
19.3.1.2, 8. ábra
- 13.2.2.1 felugráskor (elrugaszkodáskor) a játékos lába(i) sem nem érintheti(k), sem nem keresztezheti(k) a támadó vonalat. 1.3.4
- 13.2.2.2 a labdaérintés után a játékos talajt érhet az első zónában. 1.4.1
- 13.2.3 Hátsó sorköteles játékos is hajthat végre befejezett támadóérintést az első zónából, ha az érintés pillanatában a labda egy része a háló felső szintje alatt van. 1.4.1, 7.4.1.2
8. ábra

- 13.2.4 Egy játékos sem hajthat végre befejezett támadóérintést az ellenfél nyításán, amikor a labda az érintés pillanatában az első zónában teljes terjedelmével a háló szintszalagja fölött van. 1.4.1

13.3. A TÁMADÓÉRINTÉS HIBÁI

- 13.3.1 Egy játékos a labdát az ellentérfélben érinti. 13.2.1, 11(20)
- 13.3.2 Egy játékos a labdát "kint"-re üti. 8.4, 11(15)
- 13.3.3 Egy hátsó sorköteles játékos az első zónából befejezett támadóérintést hajt végre, és az érintéskor a labda teljes terjedelmével a háló szintszalagja fölött van. 1.4.1, 7.4.1.2
13.2.3, 11(21)
- 13.3.4 Egy játékos befejezett támadóérintést hajt végre az ellenfél nyításán, amikor a labda az érintés pillanatában az első zónában teljes terjedelmével a háló szintszalagja fölött van. 1.4.1, 13.2.4
11(21)
- 13.3.5 A Libero játékos befejezett támadó érintést hajt végre a játéktéren belül (pálya és kifutó), ha az érintés pillanatában a labda teljes terjedelmével a háló szintszalagjánál magasabban volt. 19.3.1.2,
23.3.2.3d,
11(21)
- 13.3.6 Egy játékos befejezett támadó érintést hajt végre, ha az érintés pillanatában a labda teljes terjedelmével a háló szintjénél magasabban volt, közvetlenül azután, hogy a Libero a saját támadó zónájában a labdát kosárérintéssel játszotta meg. 1.4.1, 19.3.4.1
23.3.2.3e
11(21)

14 A SÁNC

14.1 A SÁNCOLÁS

- 14.1.1 A sáncolás a háléhoz közel álló játékosoknak az a cselekedete, amellyel az ellentérfélből érkező labdának a háló felső szintjénél magasabbra nyúlva útját állják, függetlenül az érintés magasságától. Csak az első sor játékosai jogosultak befejezett sáncban részt venni, de a labdaérintés pillanatában testük egy része a háló felső szintjénél magasabban kell legyen. 7.4.1.1

- 14.1.2 Sánckísérlet
A sánckísérlet a labdaérintés nélküli sáncoló akció.
- 14.1.3 Befejezett sánc
A sánc akkor befejezett, ha a labdát egy sáncoló megérintette. 7. ábra
- 14.1.4 Együttes sánc
Együttes sánctól két, vagy három egymáshoz közel álló játékos hajt végre és akkor befejezett, ha egyikük érinti a labdát.
- 14.2 SÁNCÉRINTÉS 11(20)**
- Egymás után következő (gyors és folyamatos) labdaérintések előfordulhatnak a sánc során egy vagy több sáncolónál, feltéve, ha ezek az érintések egy akció során történtek. 9.1.1, 9.2.3
- 14.3 SÁNC AZ ELLENTÉRFÉLBE**
- A sánc során a játékos kezével és karjával átnyúlhat a háló felett, feltéve, ha ezzel nem akadályozza az ellenfél játékát. Ezért tilos a háló felett átnyúlva megérinteni a labdát az ellenfél támadó érintése előtt. 13.1.1
- 14.4 A SÁNC ÉS A CSAPAT ÉRINTÉSEK**
- 14.4.1 A sánc érintése nem számít a csapat érintései közé. Következésképpen sánccérintés után a csapatnak még három érintésre van joga ahhoz, hogy visszajátssza a labdát. 9.1, 14.4.2
- 14.4.2 A sánc utáni első érintést bármelyik játékos végrehajthatja, beleértve azt is, aki a sánc során érintette a labdát. 14.4.1
- 14.5 A NYITÁS SÁNCOLÁSA 12, 11 (12)**
- Az ellenfél nyitását sáncolni tilos.
- 14.6 SÁNCCHIBÁK 11(20)**
- Ha:
- 14.6.1 a sáncoló a labdát ellentérfélben az ellenfél támadó érintése előtt érinti. 14.3
- 14.6.2 egy hátsó játékos vagy a Libero befejezett sánctól hajt végre, vagy részt 14.1, 14.5

	vesz egy befejezett sáncban	19.3.1.3
14.6.3	az ellenfél nyitását sáncolják.	14.5, 11(12)
14.6.4	a labda a sánctól "out"-ra kerül.	8.4
14.6.5	a sánc az ellentérfélben antennán kívül érinti a labdát.	
14.6.6	egy Libero játékos egyéni vagy kollektív sánckísérletet hajt végre.	14.1.1, 19.3.1.3

ÖTÖDIK FEJEZET

JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK, JÁTÉKKÉSLELTETÉSEK ÉS JÁTSZMÁK KÖZÖTTI SZÜNETEK

15 JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK

	Egy játékmegszakítás az egy befejezett labdamenet és az I. játékvezetőnek az azt követő nyitásra jelt adó sípjele között eltelt időszak.	6.1.3, 8.1 8.2, 15.4, 15.5, 24.2.6
	Szabályos játékmegszakításoknak kizárólag a PIHENŐIDŐK és a JÁTÉKOSCSERÉK tekintendők.	

15.1 A SZABÁLYOS JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK SZÁMA

	Játsz mánként mindegyik csapat legfeljebb két pihenőidőt és hat játékoscsere t kérhet.	6.2, 15.4, 15.5
--	--	-----------------

15.2. A SZABÁLYOS JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK SORRENDJE

15.2.1	Bármely csapat kérhet egy vagy két pihenőidőt és egy játékoscsere t egymás után, anélkül, hogy szükséges lenne előbb folytatni a játékot.	15.4, 15.5
15.2.2	Egy csapat ugyanazon játékmegszakítás során nem jogosult egymás utáni csere t kérni. Ugyanazon kérés során azonban két vagy több játékos is cserélhető.	15.5, 16.1
15.2.3	Ugyanazon csapat két különböző játékoscsere kérése között legalább egy befejezett labdamenet kell legyen. (Kivéve: a sérülés vagy kiállítás/kizárás miatti kényszerű csere esetét (15.5.2., 15.7, 15.8))	6.1.3, 15.5

- 15.2.4. Ha egy szabályos játékmegszakítás kérés elutasításra és 16.1.2
 „Figyelmeztetés játékkésleltetésért” szankcionálásra került,
 ugyanabban a játékmegszakításban (azaz a következő befejezett
 labdamenet vége előtt) nem megengedett újra kérni bármilyen típusú
 szabályos játékmegszakítást.

15.3 SZABÁLYOS JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK KÉRÉSE

- 15.3.1 A szabályos játékmegszakításokat csak és kizárólag az edző, vagy az 5.1.2, 5.2,
 edző hiányában a játékkapitány kérheti. 5.3.2, 15
- 15.3.2 A játszma kezdete előtt megengedett a játékoscsere, és ezt úgy kell 7.3.4
 beírni a jegyzőkönyvbe, mint az ebbe a játszmába számító szabályos
 játékoscserét.

15.4 PIHENŐIDŐK

- 15.4.1 A pihenő idő kérést a megfelelő karjellel kell jelezni akkor, ha a labda 6.1.3, 8.2,
 játékon kívül van és mielőtt a nyitásra jelt adó sípszó elhangzik. 12.3
 Minden, csapat által kért pihenőidő 30 másodpercig tart. 11(4). ábra
- Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a pihenő idők hossza
 módosulhat, ha ezt a rendező kérése alapján az FIVB engedélyezi.**
- 15.4.2 Minden pihenőidő alatt a pályán lévő játékosoknak a kifutóba, közel a 1a. ábra
 padjukhoz kell menni

15.5 JÁTÉKOSCSERE

- 15.5.1 Játékoscsere során – miután a jegyzőkönyvben rögzítésre került – egy 19.3.2.1,
 játékos elhagyja a pályát és egy másik foglalja el állásrendi helyét (ki- 11(5)
 véve a Liberot vagy azt a játékost, akinek a helyén pályán volt).
- 15.5.2 Ha egy játékoscserét egy pályán lévő sérült játékos miatt kell végrehaj- 5.1.2.3,
 tani, akkor az edző (vagy hiányában a játékkapitány) mutassa a megfe- 5.2.3.3, **6.1.3**,
 lelő karjelet. 8.2, 12.3, 11(5)

15.6 A JÁTÉKOSCSERE KORLÁTAI

15.6.1 A csapat egy kezdőjátékosa elhagyhatja a pályát és visszatérhet, de csak egyszer játszmányként, és csakis az előző állásrendi helyére. 7.3.1

15.6.2 Egy cserejátékos játszmányként csak egyszer léphet pályára bármelyik kezdőjátékos helyére. Őt csak ugyanazzal a játékosal lehet lecserélni, mint akit ő cserélt le. 7.3.1

15.7. KIVÉTELES JÁTÉKOSCSERE

A sérülés, vagy betegség, **vagy kiállítás/kizárás** miatt tovább játszani nem tudó játékost (kivéve a Liberot,) szabályosan kell lecserélni. Ha ez nem lehetséges, a csapatnak joga van a 15.6 szabály keretein kívül KIVÉTELES játékoscsereére. 15.6, 19.4.3
21.3.2, 21.3.3,
11 (5)

Kivételes játékoscsere során bármely, a sérülés/megbetegedés/**kiállítás/kizárás** pillanatában a pályán nem lévő játékosal – kivéve a Liberot, a második Liberot, és azt, akit a Libero helyettesített – lecserélhető a sérült/beteg/**kiállított/kizárt** játékos. A **kivételes cserével** lecserélt sérült/beteg/**kiállított** játékos a mérkőzésen nem térhet vissza a pályára. A kivételes játékoscsere semmiképpen nem számítható a szabályos játékoscserek közé, de a jegyzőkönyvben rögzítendő és a játszmányban, mérkőzésen végrehajtott játékos cserék összegzésénél figyelembe kell venni.

15.8 KIÁLLÍTOTT VAGY KIZÁRT JÁTÉKOS CSERÉJE

Egy KIÁLLÍTOTT, vagy KIZÁRT játékost szabályos cserével azonnal le kell cserélni. Ha ez nem lehetséges, **a csapatnak joga van kivételes cserére**. Ha ez nem lehetséges, a csapatot HIÁNYOS-nak kell nyilvánítani. 6.4.3, 7.3.1
15.6, 21.3.2
21.3.3, 11(5)

15.9 SZABÁLYTALAN JÁTÉKOSCSERE

- 15.9.1 A játékoscsere szabálytalan, ha az túllépi a 15.6 szabályban foglalt korlátozásokat, (kivételek a 15.7 szabály esete) vagy egy jegyzőkönyvben nem szereplő játékos vesz részt benne.
- 15.9.2 Ha egy csapat szabálytalan cserét hajtott végre és a játék folytatódott, az alkalmazott eljárás sorrendje a következő: 8.1, 15.6
- 15.9.2.1 az ellenfél pontot kap és nyit, 6.1.3
- 15.9.2.2 a cserét helyesbíteni kell.
- 15.9.2.3 azokat a pontokat, melyeket a hibás csapat a szabálytalanul becserélt cserejátékosokkal szerzett, törölni kell. Az ellenfél megtartja pontjait.

15.10 A JÁTÉKOSCSERE VÉGREHAJTÁSA

- 15.10.1 A játékoscsere a játékoscsere zónában kell végrehajtani. 1.4.3, 1b. ábra
- 15.10.2 A játékoscsere csak annyi időt vehet igénybe, amennyi a cserének a jegyzőkönyvbe való beírásához, valamint amennyi a játékosok pályára való belépéséhez és a pálya elhagyásához szükséges. 15.10, 24.2.6, 25.2.2.3
- 15.10.3.1 Játékoscsere kérésnek minősül, ha egy megszakítás alatt a cserejátékos(ok) játékra készen a cserezónába lép(nek). Az edzőnek nem kell mutatnia a játékoscsere karjelét, kivéve ha a játékoscsere sérülés miatt, vagy a játszma megkezdése előtt kerül sor.
- 15.10.3.2 Ha a játékos a kérés pillanatában nem kész a játékra, akkor a játékoscsere nem engedélyezendő és a csapat játékkéslettelésért szankcionálandó. 16.2, 9. ábra
- 15.10.3.3 A játékoscsere kérést a jegyzőkönyvvezető vagy a II. játékvezető fogadja el és jelzőcsengővel/sípjal jelzi. A játékoscsere engedélyezése a II. játékvezető feladata. 24.2.6
- Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken számozott táblákat kell használni a játékoscserek végrehajtásához (kivéve, ha a mérkőzésen elektronikus eszközök vannak használatban az adatoknak a jegyzőkönyvvezetőhöz továbbítására).**
- 15.10.4 Ha egy csapat egynél több játékoscserét kíván végrehajtani egyidejű- 1.4.3, 15.2.2

leg, minden becserélendő játékosnak egyszerre kell a csere zónánál megjelenni. Ebben az esetben a cseréket páronként, egymás után kell végrehajtani. Amennyiben egyik cserekérés szabálytalan, a szabályos cserekérés(ek) végrehajtható(k), a szabálytalant vissza kell utasítani, és játékkésleltetésért szankcionálni.

15.11 MEGALAPOZATLAN KÉRÉSEK

15.11.1	Megalapozatlan bármilyen szabályos játékmegszakítást kérni:	15
15.11.1.1	labdamenet alatt, vagy a nyitásra adott sípjel alatt, vagy azt követően,	12.3
15.11.1.2	erre nem jogosult csapattag által,	
15.11.1.3	ugyanazon megszakításon belül (azaz a következő befejezett labdamenet vége előtt) egy csapat második játékos cseréje céljából, kivéve a sérülés/betegség/kiállítás/kizárás miatt szükségessé váló játékos csere esetét,	5.2.3, 5.2.3.3 15.2.2, 15.2.3 15.8, 16.1, 25.2.2.6
15.11.1.4	miután már kimerítették a csapat pihenőidő és játékoscsere számát.	15.1
15.11.2	Első alkalommal azt a megalapozatlan kérést, amely nem befolyásolja vagy nem késlelteti a játékot, minden büntetés nélkül vissza kell utasítani.	16.1, 25.2.2.6
15.11.3	A mérkőzésen ugyanazon csapat bármilyen további megalapozatlan kérését játékkésleltetésnek kell tekinteni.	16.1.4, 11 (25)

16 JÁTÉKKÉSLELTETÉS

16.1 A JÁTÉKKÉSLELTETÉS TÍPUSAI

Egy csapatnak az a cselekedete, amely késlelteti a játék folytatását, játékkésleltetésnek tekintendő, ilyen lehet többek között:

16.1.1	szabályos játékmegszakítást késleltetni,	15.10.2
16.1.2	más játékmegszakítást meghosszabbítani a játék folytatására szóló utasítást követően,	15
16.1.3	szabálytalan cserét kérni,	15.9
16.1.4	megalapozatlan kérést megismételni,	15.11.3
16.1.5	ha egy csapattag késlelteti a játékot.	

16.2.	A JÁTÉKKÉSLELTETÉS SZANKCIÓI	9. ábra
16.2.1	A "Figyelmeztetés játékkésleltetésért" és a "Büntetés játékkésleltetésért" a csapat szankciója.	
16.2.1.1	A játékkésleltetés szankciói a mérkőzés teljes időtartamára érvényesek.	6.3
16.2.1.2	Minden játékkésleltetés szankciót a jegyzőkönyvbe be kell jegyezni.	25.2.2.6
16.2.2	A mérkőzésen először előforduló játékkésleltetésért a csapatot „Figyelmeztetés játékkésleltetésért” szankcióval kell büntetni.	4.1.1, 11(25)
16.2.3	Azonos csapat bármely csapattagja által a mérkőzésen elkövetett második és azt követő játékkésleltetések játékhibát jelentenek és „Büntetés játékkésleltetésért” szankcióval sújtandók. Következménye: az ellenfél pontot kap és nyit.	6.1.3, 11(25)
16.2.4	A játszma előtti, illetve a játszmák közötti játékkésleltetésért kiszabott szankciók a következő játszmában alkalmazandók.	18.1
17	KIVÉTELES JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK	
17.1	SÉRÜLÉS/MEGBETEGEDÉS	8.1
17.1.1	Ha komoly sérülés következik be, amikor a labda játékban van, a játékvezetőnek azonnal meg kell állítania a játékot és az orvosi segítséget a pályára kell engednie. Ezután a labdamenetet újra kell játszani.	6.1.3
17.1.2	Ha egy sérült/beteg játékost sem szabályosan, sem kivételesen nem lehet lecserélni, a játékosnak 3 perc felépülési időt kell adni a felépüléshez, de ugyanazon játékos részére mérkőzésenként csak egyszer. Ha a játékos nem épül fel, csapatát nem teljesnek kell nyilvánítani.	15.6, 15.7 24.2.8 6.4.3, 7.3.1
17.2	KÜLSŐ BEAVATKOZÁS	
	Ha játék közben bármilyen külső beavatkozás történik, a játékot meg kell állítani és a labdamenetet újra kell játszani.	6.1.3, 11(23)

17.3 MEGHOSSZABBÍTOTT JÁTÉKMEGSZAKÍTÁSOK

- 17.3.1 Ha előre nem látott körülmények megszakítják a mérkőzést, az első játéklevezető, a szervező és a zsűri (ha van ilyen), dönt azokról a szükséges lépésekről, amelyekkel vissza lehet állítani a szabályos (játék) körülményeket. 23.2.3
- 17.3.2 Ha egy, vagy több játékmegszakítás fordul elő és ezek időtartama összesen nem haladja meg a 4 órát: 17.3.1
- 17.3.2.1 ha a mérkőzést ugyanazon a pályán lehet folytatni, a megszakított játszmát a pontok, játékosok (kivéve a kiállított vagy kizárt játékosok) és állásrendek megtartásával kell folytatni. A már lejátszott játszmák eredménye megmarad. 1., 7.3
- 17.3.2.2 Ha a mérkőzést másik pályán folytatják, a megszakított játszma eredményét törölni kell, és újra kell játszani ugyanazokkal a csapattagokkal és a kezdő állásrenddel (kivéve a kiállított vagy kizárt csapattagok) és minden jegyzőkönyvben rögzített szankció érvényben marad. A már lejátszott játszmák eredménye megmarad. 7.3, 21.4.1, 9. ábra
- 17.3.3 Ha egy vagy több játékmegszakítás fordul elő, és azok időtartama összességében meghaladja a 4 órát, az egész mérkőzést újra kell játszani.

18. JÁTSZMÁK KÖZÖTTI SZÜNETEK ÉS TÉRFÉLCSERE

18.1. JÁTSZMÁK KÖZÖTTI SZÜNETEK

- Minden játszmák közötti szünet 3 percig tart. 4.2.4
- Ezen idő alatt kell a térfélcserét végrehajtani és beírni a csapatok állásrendjét a jegyzőkönyvbe. 7.3.2, 18.2, 25.2.1.2
- A 2. és a 3. játszma közötti szünet időtartama a rendezők kérésére legfeljebb 10 percre hosszabbítható meg a szervezők kérésére az illetékes testület döntése alapján.

18.2. TÉRFÉLCSERE 11(3). ábra

- 18.2.1 Minden játszma után a csapatok térfelet cserélnek, kivétel a döntő játszma. 7.1
- 18.2.2 Ha a döntő játszmában a vezető csapat eléri a 8. pontot, a csapatok 6.3.2, 7.4.1

azonnal térfelet cserélnek, a játékosok állásrendje azonos (a 8. pont utáni helyzetnek megfelelő) marad. 25.2.2.5

Ha a térfélcserét nem hajtották végre amikor egy csapat elérte a 8. pontot, akkor kell azt végrehajtani, amikor a tévedést észrevették. A térfélcseré során az eredményt meg kell őrizni.

HATODIK FEJEZET A LIBERO JÁTÉKOS

- 19. A LIBERO JÁTÉKOS**
- 19.1 A LIBERO JÁTÉKOS KIJELÖLÉSE** 5
- 19.1.1 Minden csapatnak lehetősége van a jegyzőkönyvben rögzített játékosok közül két (2) speciális védekező játékost (Libero) kijelölni. 4.1.1
- A felnőtt FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, ha egy csapatban 12-nél több játékos szerepel a jegyzőkönyvben, 2 Libero kötelező a játékoslistában.**
- 19.1.2. A Libero játékos(oka)t a mérkőzés előtt a jegyzőkönyvben az e célra szolgáló külön sor(ok)ba be kell írni. 5.2.2, 25.2.1.1, 28.2.1.1
- 19.1.3. A pályán lévő Libero játékos az aktív Libero. A rendelkezésre álló másik Libero játékos a második Libero.
Egyidejűleg csak egy Libero lehet a pályán csapatonként.
- 19.2 A FELSZERELÉS** 4.3
- A Libero játékosok olyan egyenruhát (vagy újra kijelölt Libero esetén mellényt) kell viseljenek, amelynek uralkodó színe a csapattársakétól egyértelműen eltérő. **Megengedett, hogy a két Libero egymástól és a csapattársakétól eltérő egyenruhát viseljen.**
- A Libero játékosok egyenruhája a csapat többi tagjához hasonlóan számozott legyen.
- Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken az újra kijelölt Libero lehetőség szerint az eredeti Liberoval azonos mintázatú és színű mezt kell viseljen, de saját számát megtartja.**
- 19.3 A LIBERO JÁTÉKOST ÉRINTŐ KÜLÖNLEGES SZABÁLYOK**
- 19.3.1 Játékhelyzetek:
- 19.3.1.1 A Libero bármely hátsó sorköteles játékost helyettesíthet. 7.4.1.2
- 19.3.1.2 A Libero csak hátsó sorköteles játékosként játszhat és nem hajthat végre a játékterületen belül (pálya és kifutó) befejezett támadó érintést, 13.2.2, 13.2.3 13.3.5

ha az érintés pillanatában a labda teljes terjedelmével a háló szintszalagja felett van.

- 19.3.1.3 A Libero nem nyithat, nem sáncolhat és sánc kíséreltetben sem vehet részt. 12.4.1, 14.6.2, 14.6.6, 11(12)
- 19.3.1.4 Amikor a Libero a saját támadó zónájából (vagy annak meghosszabbításából) kosárárintéssel játssza meg a labdát, ezután közvetlenül egyetlen játékos sem hajthat végre befejezett támadó érintést, ha a labda a támadó érintés pillanatában teljes terjedelmével a háló szintjénél magasabban volt. Ha viszont a Libero a saját támadó zónáján vagy annak meghosszabbításán kívülről játszott a labdát kosárárintéssel, akkor a labdán szabadon hajtható végre támadó érintés. 1.4.1, 13.3.6, 23.3.2.3d,e, 1b. ábra
- 19.3.2 Libero helyettesítések
- 19.3.2.1 A Libero játékos által végrehajtott helyettesítések nem számítanak a csapat szabályos cseréi közé. Számuk nincs korlátozva, de két Libero helyettesítés között legalább egy befejezett labdamenet kell legyen (kivéve ha a Libero büntetés miatt forog a 4-es helyre vagy az aktív Libero játékra alkalmatlanná válik és ezért a labdamenetet meg kell szakítani). 6.1.3, 15.5
- 19.3.2.2 A Libero által helyettesített játékos bármely Liberot helyettesítheti és bármelyik Libero helyettesítheti. Az aktív Libero játékos csak azzal a játékosal helyettesíthető, akinek a helyén a pályán volt, vagy a második Liberoval.
- 19.3.2.3 A játszma megkezdése előtt a Libero csak azután léphet pályára, miután a II. játékvezető ellenőrizte az állásrendet és engedélyezte a Libero helyettesítést. 7.3.2, 12.1
- 19.3.2.4 Egyéb Libero helyettesítés csak akkor hajtható végre, amikor a labda játékon kívül van és a nyitásra jelt adó játékvezetői síp előtt. 8.2, 12.3
- 19.3.2.5 Ha a Libero helyettesítés a nyitásra jelt adó játékvezetői sípjel után, de még a nyitó érintés előtt lett végrehajtva, akkor azt nem kell elutasítani, de a játékkapitányt a labdamenet után tájékoztatni kell arról, hogy ez nem megengedett eljárás, és ismétlődés esetén játékkésleltetésért szankcionálva lesz. 12.3, 12.4, 9. ábra
- 19.3.2.6 Minden további késedelmesen végrehajtott Libero helyettesítés esetén 16.2, 9. ábra

a játék azonnal megszakítandó és játékkésleltetés szankciót kell kiszabni. A következő nyitást végrehajtó csapatot a játékkésleltetés szankció eredménye határozza meg.

19.3.2.7	A Libero és a helyettesített játékos a "Libero helyettesítési zónában" léphet a pályára, illetve hagyhatja azt el.	1.4.4, 1b. ábra
19.3.2.8	Minden Libero helyettesítés kerüljön rögzítésre a Libero helyettesítési űrlapon (ha a mérkőzésen használják) vagy az elektronikus jegyzőkönyvben.	28.2.2.1 28.2.2.2
19.3.2.9	Szabálytalan Libero helyettesítésnek minősülnek az alábbiak (többek között)	
	- két Libero helyettesítés között nem volt egy befejezett labdamenet	6.1.3
	- a Libero játékost nem a második Libero vagy az a játékos helyettesítette, akit korábban Libero helyettesített	15.9
	Egy szabálytalan Libero helyettesítést a szabálytalan cserével azonos módon kell kezelni:	15.9
	- ha a szabálytalan Libero helyettesítést a következő labdamenet megkezdése előtt észreveszik, akkor a játékvezetők azt korigálják és a csapat játékkésleltetésért szankcionálandó	9. ábra
	- ha a szabálytalan Libero helyettesítést a nyitást követően veszik észre, akkor a következmények ugyanazok, mint a szabálytalan csere esetén	15.9
19.4	LIBERO JÁTÉKOS ÚJRA KIJELÖLÉSE	
19.4.1	A Libero játékos játékra alkalmatlanná válik, ha megsérül, megbetegszik, kiállítják vagy kizárják a játékból. A Libero játékost az edző, vagy hiányában a játékkapitány, bármely okból játékra alkalmatlanná nyilváníthatja.	21.3.2, 21.3.3, 9. ábra 5.1.2.1, 5.2.1
19.4.2	Csapat egy Liberoval	
19.4.2.1	Ha egy csapatnak csak egy Libero áll rendelkezésére a 19.4.1.szabály szerint, vagy csak egy Libero kerül a jegyzőkönyvbe bejegyzésre, és ez a Libero játékra alkalmatlanná válik vagy öt játékra alkalmatlanná nyilvánítják, az edző (hiányában a játékkapitány) a mérkőzés hátralévő	19.4, 19.4.1

részére kijelölhet új Liberonak bármely, az újra kijelölés pillanatában pályán nem lévő játékost (kivéve a Libero által helyettesített játékost).

- 19.4.2.2 Ha az aktív Libero játékos válik játékra alkalmatlanná, helyettesítheti az a játékos, akit ő helyettesített, vagy **azonnal és közvetlenül a pályán** helyettesítheti az újra kijelölt Libero játékos. Ugyanakkor az újra kijelöléssel helyettesített Libero játékos nem térhet vissza a mérkőzés hátralévő részében.
- Ha pályán kívüli Liberot nyilvánítanak játékra alkalmatlanná, helyette is lehet újra kijelölni Liberot. A játékra alkalmatlanná nyilvánított Libero játékos nem térhet vissza a mérkőzés hátralévő részében.
- 19.4.2.3 Az edző vagy hiányában a játékkapitány az újra kijelölést jelezze a II. játékezetőknek. 5.1.2.1, 5.2.1
- 19.4.2.4 Ha egy újra kijelölt Libero játékra alkalmatlanná válik vagy őt játékra alkalmatlanná nyilvánítják, további újra-kijelölések megengedettek. 19.4.1
- 19.4.2.5 Ha az edző kéri, hogy a csapatkapitány legyen az újra kijelölt Libero, ez megengedett. 5.1.2, 19.4.1
- 19.4.2.6 Az újra kijelölt Libero számát a jegyzőkönyv Megjegyzés rovatába és a Libero helyettesítési űrlapra (vagy az elektronikus jegyzőkönyvbe, ha a mérkőzésen használják) be kell jegyezni. 25.2.2.7, 28.2.2.1
- 19.4.3 Csapat két Liberoval
- 19.4.3.1 Ha egy csapat két Liberot jegyzett be a jegyzőkönyvbe, de egyikük játékra alkalmatlanná válik, a csapatnak joga van egy Liberoval tovább játszani. 4.1.1, 19.1.1
- Újra kijelölés nem megengedett, mindaddig, amíg a rendelkezésre álló Libero játékra alkalmas. 19.4
- 19.5 ÖSSZEGZÉS**
- 19.5.1 Ha a Libero játékost Kiállítással vagy Kizárással szankcionálják, közvetlenül helyettesíthető a csapat második Liberojával. 19.4, 21.3.2, 21.3.3
- Amennyiben a csapatnak csak egy Libero áll rendelkezésére, a csapat jogosult Liberot újra kijelölni.

HETEDIK FEJEZET A RÉSZTVEVŐK MAGATARTÁSA

20. A MAGATARTÁSI KÖVETELMÉNYEK

20.1 A SPORTSZERŰ MAGATARTÁS

20.1.1 A résztvevőknek ismerniük és követniük kell a "Hivatalos röplabda játékszabályokat".

20.1.2 A résztvevőknek a játékvezetők döntéseit sportszerűen, vita nélkül kell elfogadniuk.

Kétség esetén csak a játékkapitány útján kérhetnek magyarázatot. 5.1.2.1

20.1.3 A résztvevők kerüljék az olyan cselekedetet vagy magatartást, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja a játékvezetőket, vagy arra, hogy elrejtse saját csapatuk hibáját.

20.2 A SPORTSZERŰ JÁTÉK (FAIR PLAY)

20.2.1 A résztvevőknek nemcsak a játékvezetőkkel kell tisztelettel és udvariasan viselkedniük a fair play szellemében, hanem a vezetőkkel, az ellenfelekkel, a saját csapattaggal és a közönséggel is.

20.2.2 Mérkőzés alatt a csapattagok kommunikálhatnak egymással. 5.2.3.4

21. A SPORTSZERŰTLEN VISELKEDÉS ÉS SZANKCIÓI

21.1 KISEBB SPORTSZERŰTLENSÉGEK

A kisebb sportszerűtlenségek nem szankcionálандók. Annak megelőzése, hogy egy csapat elérje a szankcionálандó szintet, az első játékvezető feladata. 5.1.2, 21.3

Ez két fokozatban történhet: 9. ábra, 11(6a)

1.a játékkapitányon keresztül szóbeli figyelmeztetés

2.sárga lap felmutatása az érintett csapattag(ok)nak.

Ez egy formális figyelmeztetés, amely nem minősül szankciónak, de jelzi, hogy a csapattag (és rajta keresztül a csapat) elérte a

mérkőzésen a szankcionálandó szintet. A jegyzőkönyvben rögzítésre kerül, de nincs közvetlen következménye

21.2	SZANKCIONÁLANDÓ SPORTSZERŰTLEN VISELKEDÉS	
	Egy csapattagnak a hivatalos személyekkel, ellenfelekkel, játékosár- sakkal, nézőkkel szemben elkövetett helytelen viselkedése, súlyosságának megfelelően, három kategóriába van osztva.	4.1.1
21.2.1	Durva viselkedés: a jó modor, vagy az erkölcsi elvekkkel szembeni megnyilvánulás.	
21.2.2	Támadó viselkedés: becsmérítő, vagy sértegető szavak vagy taglejtések, vagy bármilyen megvetést kifejező megnyilvánulás.	
21.2.3	Megtámadás: fizikai megtámadás, agresszív, vagy fenyegető viselkedés.	
21.3	SZANKCIÓK FOKOZATAI	9. ábra
	A helytelen viselkedés súlyosságától függően az első játékvezető meg- ítélése szerint a következő szankciókat kell alkalmazni és a jegyző- könyvben rögzíteni: büntetés, kiállítás vagy kizárás	21.2, 25.2.2.6
21.3.1	Büntetés	11(6b)
	Bármely csapattag első durva viselkedésének következményeként az ellenfél pontot kap és nyit.	4.1.1, 21.2.1
21.3.2	Kiállítás	11(7)
21.3.2.1	A kiállított csapattag nem vesz részt a játszma hátralévő részében, az aktuális játszma hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menjen minden más következmény nélkül.	4.1.1, 5.2.1, 5.3.2
	Amennyiben a kiállított játékos a pályán volt, szabályos vagy kivé- teles cserével azonnal le kell cserélni.	1a, 1b ábra
	A kiállított edző elveszíti a játszma hátralévő részére azt a jogát, hogy a játékba avatkozhasson.	5.2.3.3

21.3.2.2	Egy csapattag első támadó viselkedését kiállítással kell szankcionálni, minden más következmény nélkül.	4.1.1, 21.2.2
21.3.2.3	Ugyanazon csapattag második durva viselkedését a mérkőzésen kiállítással kell szankcionálni, minden más következmény nélkül.	4.1.1 21.2.1
21.3.3	Kizárás	11(8)
21.3.3.1	A kizárással büntetett csapattag – amennyiben a pályán volt, szabályos vagy kivételes cserével azonnal le kell cserélni – a mérkőzés hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menjen minden más következmény nélkül.	4.1.1, 1a. ábra
21.3.3.2	Az első fizikai támadást vagy arra utaló fenyegető viselkedést kizárással kell szankcionálni, minden más következmény nélkül.	21.2.3
21.3.3.3	Ugyanazon csapattag ismétlődő támadó viselkedését a mérkőzésen kizárással kell szankcionálni, minden más következmény nélkül.	4.1.1, 21.2.2
21.3.3.4	Ugyanazon csapattag harmadik durva viselkedését a mérkőzésen kizárással kell szankcionálni, minden más következmény nélkül.	4.1.1, 21.2.1
21.4	A SPORTSZERŰTLEN VISELKEDÉS SZANKCIÓINAK ALKALMAZÁSA	
21.4.1	Minden sportszerűtlen viselkedésért kiszabott szankció egyéni, az egész mérkőzésre érvényes és a jegyzőkönyvben rögzítendő.	21.3, 25.2.2.6
21.4.2	Ha a mérkőzésen ugyanaz a csapattag ismételten sportszerűtlenül viselkedik, a szankciókat progresszíven kell alkalmazni (minden további szankció a megelőzőnél súlyosabb kell legyen).	4.1.1, 21.2, 21.3, 9. ábra
21.4.3	A támadó viselkedés, vagy megtámadás miatti kiállítást, illetve kizárást nem kell más szankció megelőzze.	21.2, 21.3
21.5	SPORTSZERŰTLENSÉG JÁTSZMA ELŐTT ÉS JÁTSZMÁK KÖZÖTT	
	Bármely, a játszma előtt vagy a játszmák közötti sportszerűtlen viselkedést a 21.3. szabálynak megfelelően kell szankcionálni, és a következő játszma számára kell alkalmazni.	18.1,21.2, 21.3

21.6 A SPORTSZERŰTLEN VISELKEDÉS ÖSSZEFOGLALÁSA, SZANKCIÓ SORÁN ALKALMAZANDÓ KÁRTYÁK 11 (6a, 6b, 7, 8)

Figyelmeztetés: nem szankció – 1.fokozat: szóbeli figyelmeztetés 21.1
2.fokozat: sárga kártya

Büntetés: szankció – piros kártya 21.3.1

Kiállítás: szankció – sárga és piros kártya együtt egy kézben 21.3.2

Kizárás: szankció – sárga és piros kártya külön kézben 21.3.3

II. RÉSZ

A JÁTÉKVEZETŐK,

FELADATAIK ÉS

A HIVATALOS KARJELEK

NYOLCADIK FEJEZET

JÁTÉKVEZETŐK

22. A JÁTÉKVEZETŐ CSAPAT ÉS ELJÁRÁSOK

22.1 ÖSSZETÉTEL

Egy mérkőzés levezetéséhez a játékvezető csapat az alábbi személyekből áll:

- az első játékvezető, 23
- a második játékvezető, 24
- **a Challenge játékvezető** 25
- **a tartalék játékvezető** 26
- a jegyzőkönyvvezető 27, 28
- négy (két) vonalbíró. 29

Elhelyezkedésüket a pályán a 10. számú ábra mutatja.

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken Challenge játékvezető (ha challenge rendszer működik), tartalék játékvezető és segéd jegyzőkönyvvezető alkalmazása kötelező.

22.2 ELJÁRÁSOK

22.2.1 Csak az első és a második játékvezető sípolhat a mérkőzés alatt:

22.2.1.1 Az első játékvezető ad jelt a nyitásra, amellyel a labdamenet elkezdődik. 6.1.3, 12.3

22.2.1.2 Az első és a második játékvezető jelzi a labdamenet végét, feltéve, 11 (1)
 hogy biztosak abban, hogy szabálytalanság történt és azonosították annak természetét.

22.2.2 Amikor a labda játékon kívül van, síppal jelzik a játékmegszakítás engedélyezését, vagy az erre irányuló kérés elutasítását. 5.1.2, 8.2

22.2.3 Miután a játékvezető síppal jelezte a labdamenet befejeződését, a 22.2.1.2, 30.1
 hivatalos karjelekkel azonnal meg kell mutatnia:

22.2.3.1 Ha a hibát az I. játékvezető jelezte síppal, akkor jelzi: 12.2.2, 11(2)

- a) a nyitásra következő csapatot.
- b) a hiba természetét,
- c) a hibát elkövető játékost, (ha szükséges)

- 22.2.3.2 Ha a hibát az II. játékvezető jelezte síppal, akkor jelzi:
- a) a hiba természetét,
  - b) a hibát elkövető játékost, (ha szükséges)
  - c) a nyitásra jogosult csapatot, az I. játékvezető karjelét megismételve. 12.2.2
- Ez esetben az I. játékvezető nem mutatja sem a hiba természetét, sem 11(2)
a hibát elkövető játékost, csak a nyitásra következő csapatot.
- 22.2.3.3 Hátsó sorköteles játékos, vagy Libero támadó érintési hibáit mindkét 12.2.2, 13.3.3,
játékvezető jelzi a 22.2.3.1 és a 22.2.3.2. pontnak megfelelően 19.3.1.2,
23.3.2.3d,e 11(21)
- 22.2.3.4 Kettős hiba esetén mindkét játékvezető jelzi sorrendben:
- a) a hiba természetét, 17.3, 11(23)
  - b) a hibát elkövető játékost, (ha szükséges)
- Ezután a nyitásra következő csapatot az I. játékvezető jelzi. 12.2.2, 11(2)
- 23. ELSŐ JÁTÉKVEZETŐ**
- 23.1 HELYE**
- Az első játékvezető feladatát a hálónak a jegyzőkönyvvezetővel szem- 1a, 1b és
közti végénél felállított állványon állva végzi. Látómagassága megkö- 10.ábrák
zelítőleg 50 cm-rel legyen a háló szintje fölött.
- 23.2 HATÁSKÖRE**
- 23.2.1 Az első játékvezető vezeti a mérkőzést a kezdetétől a végéig. 4.1.1, 6.3
- Felügyeletet gyakorol a játékvezető testület minden tagja és a csapattagok felett.
- A mérkőzés alatt az első játékvezető döntései véglegesek. Joga van a testület többi tagjának döntéseit felülbírálni, ha megállapítja, hogy azok tévedtek. Az első játékvezető le is cserélheti őket, ha nem teljesítik helyesen feladataikat.
- 23.2.2 Az első játékvezető ellenőrzi a labdaszedők és a gyorstörők munkáját 3.3
is.
- 23.2.3 Az első játékvezető bármilyen kérdésben dönthet a játékkal kapcsolatban, beleértve azokat is, amelyekről a játékszabály nem rendelkezik.
- 23.2.4 Az első játékvezető nem engedhet semmilyen vitát döntéseivel kap- 20.1.2
csolatban.

	Ugyanakkor a játékkapitány kérésére felvilágosítást kell adnia annak a szabálynak alkalmazásáról, melyre alapozta döntését.	5.1.2.1
	Ha a játékkapitány nem ért egyet az első játékvezető magyarázatával és tiltakozni kíván a döntés ellen, azonnal jeleznie kell, hogy fenntartja jogát a mérkőzés végén tiltakozás bejegyzésére. Az első játékvezetőnek ezt engedélyeznie kell.	5.1.2.1, 5.1.3.2 25.2.3.2 1. fejezet
23.2.5	Az első játékvezető felelős arról dönteni a mérkőzés előtt és alatt, hogy a játékterület és a feltételek megfelelnek-e az előírt követelményeknek.	23.3.1.1
23.3	FELADATAI	
23.3.1	A mérkőzés előtt az első játékvezető:	1. fejezet, 23.2.5
23.3.1.1	ellenőrzi a játékterület állapotát, a labdát és a többi felszerelést,	
23.3.1.2	elvégzi a sorshúzást a csapatkapitányokkal,	7.1
23.3.1.3	ellenőrzi a csapatok bemelegítését.	7.2
23.3.2	A mérkőzés alatt az első játékvezető jogosult:	
23.3.2.1	A csapatoknak figyelmeztetést adni	21.1
23.3.2.2	A sportszerűtlenséget és a játékkésleltetést büntetni,	16.2, 21.2, 9. ábra 11(6a, 6b, 7, 8, 25)
23.3.2.3	Dönteni:	
	a) a nyitójátékos hibáiról, a nyitó csapat állásrendi hibáiról, beleértve a takarást is,	7.5, 12.4, 12.5, 12.7.1, 4. és 6. ábra, 11(12,13,22)
	b) a labdamegjátszási hibákról,	9.3, 11(16,17,18)
	c) a háló feletti és a hibás hálóérintésekről, elsősorban (de nem kizárólag) a támadó csapat oldalán,	11.3.1, 11.4.1 11.4.4, 11(20)
	d) a hátsó sor köteles játékosok vagy a Libero támadó érintés hibáiról,	13.3.3, 13.3.5, 24.3.2.4, 8. ábra 11(21)
	e) ha befejezett támadó érintést hajt végre egy játékos a háló feletti magasságban egy olyan labdán, amelyet a Libero a saját támadó zónájából kosárárintéssel adott fel	1.4.1, 13.3.6, 24.3.2.4, 11(21)
	f) a háló alatt teljes terjedelmével áthaladó labdáról	8.4.5, 24.3.2.7 5a ábra, 11(22)
	g) a hátsó sor köteles játékosok által végrehajtott befejezett sánc vagy a Libero sánckísérlete hibái,	14.6.2, 14.6.6, 11(12)

	h) a hálót részben vagy teljesen a szabályos áthaladási téren kívül keresztelő és az ellentérfél felé tartó labdáról, vagy az antennát az ő oldalán érintő labdáról	11(15)
	i) a nyitást vagy a csapat harmadik érintését követően az első játékvezető oldalán az antenna fölött vagy azon kívül haladó labdáról	11(15)
23.3.3	A mérkőzés végén ellenőrzi és aláírja a jegyzőkönyvet.	24.3.3, 27.2.3.3
24	MÁSODIK JÁTÉKVEZETŐ	
24.1	HELYE	
	A második játékvezető feladatát az első játékvezetővel szemben, a hálótartó oszlop közelében állva, a pályán kívül látja el.	1a, 1b és 10. ábrák
24.2	HATÁSKÖRE	
24.2.1	A második játékvezető az első játékvezető segítője, de saját hatáskörrel rendelkezik. Ha az első játékvezető alkalmatlanná válik a mérkőzés vezetésének folytatására, a második játékvezető helyettesíti.	24.3
24.2.2	A második játékvezetőnek jogában áll sípolás nélkül jelezni a hatáskörén kívüli hibákat, de nem szabad e kérdésekben az első játékvezetővel szemben saját véleményéhez ragaszkodnia.	24.3
24.2.3	A második játékvezető ellenőrzi a jegyzőkönyvvezető(k) munkáját.	27.2, 28.2
24.2.4	A második játékvezető ellenőrzi a padon ülő csapattagok viselkedését, jelenti az első játékvezetőnek az ott elkövetett sportszerűtlenségeket.	4.2.1
24.2.5	A második játékvezető ellenőrzi a bemelegítő területen lévő játékosokat.	4.2.3
24.2.6	A második játékvezető engedélyezi a játékmegszakításokat, ellenőrzi időtartamukat és elutasítja a megalapozatlan kéréseket.	15, 15.11, 27.2.2.3
24.2.7	A második játékvezető ellenőrzi a csapatok által felhasznált pihenőidők és játékoscserek számát és jelzi a 2. pihenőidő, valamint az 5. és 6. cserét az első játékvezetőnek és az érintett edzőnek.	15.1, 27.2.2.3
24.2.8	Egy játékos megsérülése esetén a második játékvezető engedélyezi a kivételes játékoscserét, vagy a 3 perces felépülési időt.	15.7, 17.1.2
24.2.9	A második játékvezető ellenőrzi a játékpálya talajának állapotát, első-	1.2.1, 3

sorban az első zónában. A mérkőzés alatt a labdák szabályosságát is ellenőrzi.

24.2.10 **Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken a 24.2.5. alatti feladatot a tartalék játékvezető látja el.** 26.2.6

24.3 FELADATAI

- 24.3.1 Minden játszma előtt, valamint térfélcserkor a döntő játszmában, továbbá, ha bármikor szükséges, ellenőrzi, hogy a játékosok tényleges állásrendje a játémezőn egyezik-e az állásrendi lapon szereplővel. 5.2.3.1, 7.3.2
7.3.5, 18.2.2
- 24.3.2 A mérkőzés közben a második játékvezető dönt, sípol és karjellel jelzi a következő hibákat:
- 24.3.2.1 az ellenmezőre és ellentérbe történő hatolást a háló alatt, 1.3.3, 11.2,
5a ábra, 11(22)
- 24.3.2.2 a fogadó csapat állásrendi hibáit, 7.5, 4. ábra
11(13)
- 24.3.2.3 **ha, elsődlegesen (de nem kizárólag) a sáncoló oldalon, bármely játékos megérinti a hálót, vagy a saját oldalán az antennát, és ez hibának minősül,** 11.3.1
- 24.3.2.4 a hátsó sor köteles játékosok által végrehajtott befejezett sánc vagy a Libero sánckísérlete hibái, illetve a hátsó sor köteles játékosok vagy a Libero támadó érintés hibáiról 13.3.3, 14.6.2
14.6.6,
23.3.2.3d,e,g,
8. ábra, 11(12,21)
- 24.3.2.5 a labdának külső tárggyal való érintkezését, 8.4.2, 8.4.3, 11(15)
- 24.3.2.6 ha a labda a pálya talaját érinti és az első játékvezető nincs olyan helyzetben, hogy láthassa az érintkezést. 8.3
- 24.3.2.7 A háló síkját az áthaladási téren részben vagy teljesen kívül keresztezően az ellentérfél felé repülő, vagy az antennát az ő oldalán érintő labdát. 8.4.3, 8.4.4,
5. ábra, 11(15)
- 24.3.2.8 **Ha a nyitást vagy a csapat harmadik érintését követően a labda az antenna fölött vagy azon kívül keresztezi a hálót, a második játékvezető oldalán.** 11(15)
- 24.3.3 A mérkőzés végén ellenőrzi és aláírja a jegyzőkönyvet. 23.3.3, 27.2.3.3

25 A CHALLENGE JÁTÉKVEZETŐ

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken, amennyiben video ellenőrző rendszert (Challenge) alkalmaznak, Challenge játékvezető működése kötelező

25.1 HELYE

A Challenge játékvezető a challenge fülkében látja el feladatait. Elkülönített helyét az FIVB Technikai Delegátusa határozza meg.

25.2 FELADATAI

- 25.2.1 Felügyeli a challenge eljárást és biztosítja az érvényben lévő előírásoknak megfelelő lebonyolítását.
- 25.2.2 A Challenge játékvezető hivatalos játékvezetői egyenruhát visel feladata ellátása közben.
- 25.2.3 A challenge eljárást követően tanácsot ad az I. játékvezetőnek arról, hogy mi a hiba természete.
- 25.2.4. A mérkőzés végén aláírja a jegyzőkönyvet.

26 TARTALÉK JÁTÉKVEZETŐ

Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken tartalék játékvezető működése kötelező.

26.1 HELYE

A tartalék játékvezető feladatainak ellátására egy elkülönített hely van kijelölve az FIVB elrendezési ábráján.

26.2 FELADATAI

A tartalék játékvezető köteles:

- 26.2.1 hivatalos játékvezetői egyenruhát viselni feladata ellátása közben
- 26.2.2 helyettesíteni a II. játékvezetőt, ha az alkalmatlanná válik feladata ellátására, vagy I. játékvezetőként kell tovább működnie.
- 26.2.3 ellenőrizni a cseretáblákat (ha használatban vannak) a mérkőzés előtt és a játszmák között.

26.2.4	ellenőrizni az edzői tabletek működését a játszmák előtt és meghibásodásuk esetén.	
26.2.5	segíteni a II. játékvezetőt a kifutó szabadon tartásában.	1.1
26.2.6	segíteni a II. játékvezetőt informálva a kiállított/kizárt csapattagot, hogy az öltözőjébe kell mennie	21.3.2.1, 21.3.3.1
26.2.7	ellenőrizni a cserejátékosokat a bemelegítő területen és a cserepadon,	1.4.5, 24.2.5, 24.2.10
26.2.8	négy mérkőzéslabdát adni a II. játékvezetőnek közvetlenül a kezdő játékosok bemutatását követően és egy mérkőzéslabdát a II. játékvezetőnek adni a csapatok kezdő állásrendjének ellenőrzését követően	24.3.1
26.2.9	segíteni az I. játékvezetőt a pályatörők munkájának ellenőrzésében	23.2.2
27	JEGYZŐKÖNYVVEZETŐ	
27.1	HELYE	
	A jegyzőkönyvvezető az első játékvezetővel szemben a jegyzőkönyvvezetői asztalnál ülve látja el feladatait.	1a, 1b. és 10. ábrák
27.2	FELADATAI	
	A szabályok szerint vezeti a jegyzőkönyvet a második játékvezetővel együttműködve. Csengőt vagy más hangjelző eszközt használ arra, hogy feladatai alapján jelezzen a játékvezetők felé, vagy szabálytalanságra hívja fel a figyelmet.	
27.2.1	A mérkőzés és játszma előtt a jegyzőkönyvvezető:	
27.2.1.1	rögzíti a mérkőzés és a csapat adatait a kötelező előírások szerint, megszerzi a csapatkapitányok és az edzők aláírását,	4.1, 5.1.1, 5.2.2., 7.3.2, 19.1.2., 19.4.2.6
27.2.1.2	az állásrendi lapról beírja a kezdő csapat állásrendeket (vagy ellenőrzi az elektronikusan továbbított adatokat)	5.2.3.1., 7.3.2
	Ha nem kapja meg időben az állásrendi lapokat, ezt jelzi a második játékvezetőnek.	5.2.3.1
27.2.2	A mérkőzés alatt a jegyzőkönyvvezető:	
27.2.2.1	beírja az elért pontokat,	6.1
27.2.2.2	mindegyik csapat nyitásrendjét ellenőrzi és a hibát a játékvezetőknek	12.2

	azonnal jelzi a nyitóérintés után,	
27.2.2.3	jogosult a játékoscsere kérését elfogadni és jelzőcsengővel jelezni, ellenőrizni számukat, rögzíti játékoscsereket és felhasznált pihenő időket tájékoztatva a II. játékvezetőt,	15.1, 15.4.1, 15.10.3c, 24.2.6, 24.2.7
27.2.2.4	jelzi a játékvezetőknek, ha szabálytalan játékmegszakítást kérnek,	15.11
27.2.2.5	bejelenti a játékvezetőknek a játszmák végét, valamint a döntő játszmában a 8. pont elérését,	6.2, 15.4.1, 18.2.2
27.2.2.6	bejegyz a kisebb sportszerűtlenségért adott figyelmeztetést, a szankciókat és megalapozatlan kéréseket,	15.11.3., 16.2, 21.3
27.2.2.7	bejegyez minden egyéb eseményt a második játékvezető útmutatása alapján, pl. kivételes csere, felépülési idő, meghosszabbított játékmegszakítások, külső beavatkozás, stb.,	15.7, 17.1.2, 17.2, 17.3 19.4
27.2.2.8	ellenőrzi a játszmák közötti szüneteket.	18.1
27.2.3	A mérkőzés végén a jegyzőkönyvvezető:	
27.2.3.1	beírja a végeredményt,	6.3
27.2.3.2	tiltakozás esetén, az első játékvezető engedélyével vagy beírja, vagy engedi, hogy a csapatkapitány beírja a jegyzőkönyvbe a megállapítást az esetről, amely miatt tiltakoztak,	5.1.2.1, 5.1.3.2, 23.2.4
27.2.3.3	miután ő maga aláírta a jegyzőkönyvet, megszerzi a csapatkapitányok aláírását, majd a játékvezetőket,	5.1.3.1, 23.3.3, 24.3.3
28	SEGÉD JEGYZŐKÖNYVVEZETŐ	
28.1	HELYE	
	A segéd jegyzőkönyvvezető a jegyzőkönyvvezető mellett a jegyzőkönyvvezetői asztalnál ülve látja el feladatait.	22.1., 1a, 1b. és 10. ábrák
	Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken segéd jegyzőkönyvvezető alkalmazása kötelező.	
28.2	FELADATAI	
	Rögzíti a Libero helyettesítéseket.	
	Segíti a jegyzőkönyvvezető adminisztrációs munkáját.	
	Amennyiben a jegyzőkönyvvezető nem tudja folytatni munkáját, a segéd jegyzőkönyvvezető helyettesíti.	
28.2.1	A mérkőzés és játszma előtt a jegyzőkönyvvezető:	

28.2.1.1	előkészíti a Libero ellenőrző lapot,	
28.2.1.2	előkészíti a tartalék jegyzőkönyvet.	
28.2.2	A mérkőzés alatt a segéd jegyzőkönyvvezető:	
28.2.2.1	rögzíti a Libero helyettesítéseket,	19.3.1.1, 19.4
28.2.2.2	jelzőcsengővel jelzi a játékvezetőknek a Libero helyettesítések hibáit,	19.3.2
28.2.2.3	kezeli a kézi eredményjelzőt a jegyzőkönyvvezetői asztalon	
28.2.2.4	ellenőrzi, hogy az eredményjelzők egyeznek-e	27.2.2.1
28.2.2.5	ha szükséges, aktualizálja a tartalék jegyzőkönyvet és átadja a jegyzőkönyvvezetőnek	27.2.1.1
28.2.3	A mérkőzés végén a segéd jegyzőkönyvvezető:	
28.2.3.1	aláírja a Libero ellenőrzési lapot és átadja ellenőrzésre,	
28.2.3.2	aláírja a jegyzőkönyvet.	
	Az FIVB, Világ- és Hivatalos versenyeken elektronikus jegyzőkönyv használata esetén a segéd jegyzőkönyvvezető együttműködik a jegyzőkönyvvezetővel a játékos cserék közlésében és a Libero helyettesítések ellenőrzésében és jelzi a második játékvezetőnek, hogy melyik csapat kért játékmegszakítást.	
29	VONALBÍRÓK	
29.1	HELYÜK	
	Ha csak két vonalbíró működik, ők a játékvezetők jobb kezéhez legközelebbi sarokban állnak átlósan, a saroktól 1-2 méternyire.	1a, 1b és 10. ábrák
	Mindegyikük saját oldalán az alap- és az oldalvonalat ellenőrzi.	
	Amennyiben 4 vonalbíró működik, akkor ők a kifutóban 1-3 m távolságra állnak a játékpálya mindegyik sarkától, annak a vonalnak képzeletbeli meghosszabbításában, amelyet ellenőriznek.	10. ábra
29.2	FELADATUK	
29.2.1	A vonalbírók feladatukat zászlókkal (40 x 40 cm) teljesítik, jelezve:	12. ábra
29.2.1.1	hogya a labda "bent", vagy "kint" volt, ha az a vonalaikhoz közel esik le,	8.3, 8.4, 12(1,2)
29.2.1.2	ha a "kint" labdát a fogadó csapat előzőleg érintette.	8.4, 12(3)
29.2.1.3	ha a labda érintette az antennát, a labda a nyitást vagy a csapat harmadik érintését követően a háló síkját a szabályos áthaladási téren kívül keresztezte, stb.	8.4.3, 8.4.4, 10.1.1, 5a ábra, 12(4)

- 29.2.1.4 ha a nyitás pillanatában bármely játékos (kivéve a nyitó játékost) kilép a játékpályáról. 7.4, 12.4.3, 12(4)
- 29.2.1.5 ha a nyitó játékos lábhibát vét 12.4.3
- 29.2.1.6 ha a vonalbíró oldalán egy játékos megérinti az antenna felső 80 cm-ét a labda megjátszása közben, vagy ha a játékos ezzel befolyásolja a játékot 11.3.1, 11.4.4, 3. ábra, 12(4)
- 29.2.1.7 ha az ellentérfél felé repülő labda a hálót az áthaladási téren kívül keresztezi, vagy az antennát megérinti. 10.1.1, 5. ábra, 12(4)
- 29.2.2 Az első játékvezető kérésére a vonalbíró a jelzését meg kell ismételje.

30. A HIVATALOS JELZÉSEK

30.1. A JÁTÉKVEZETŐK KARJELEI 11. ábra

A játékvezetők a hivatalos karjellel kell jelezzék vagy a lefűjt hiba természetét, vagy az engedélyezett játékmegszakítás okát. A karjelet egy pillanatig ki kell tartani, és ha azt egy kézzel kell jelezni, akkor azt a kart kell a jelhez felhasználni, amely a hibát elkövető, vagy a kérést jelző csapat oldalán van.

30.2 A VONALBÍRÓK ZÁSZLÓJELEI 12. ábra

A vonalbíróknak a hivatalos zászlójelzéssel kell mutatniuk az elkövetett hiba természetét és a zászlójelet egy pillanatig ki kell tartaniuk.

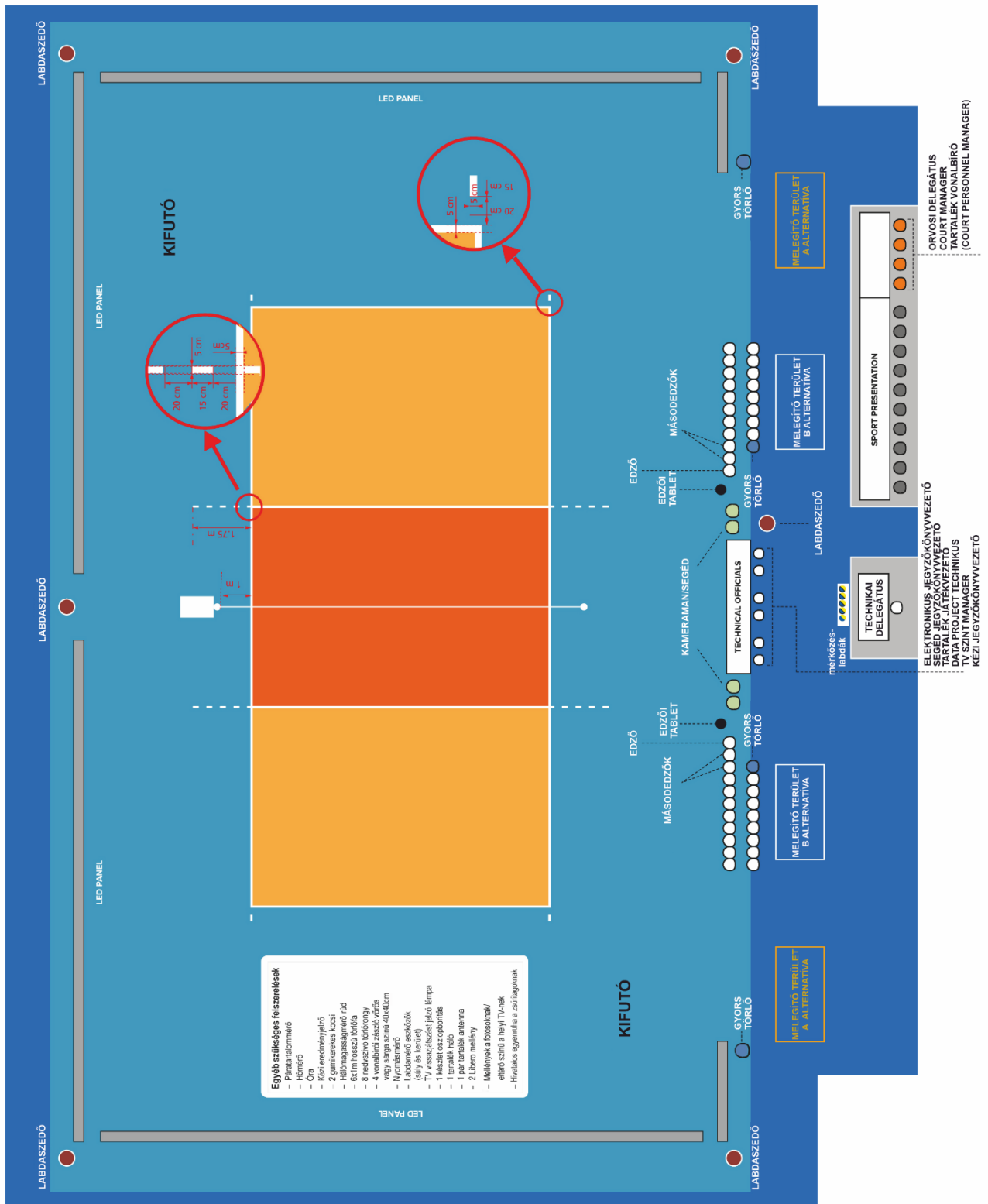

III. RÉSZ

ÁBRÁK

A VERSENY ELLENŐRZŐ TERÜLET

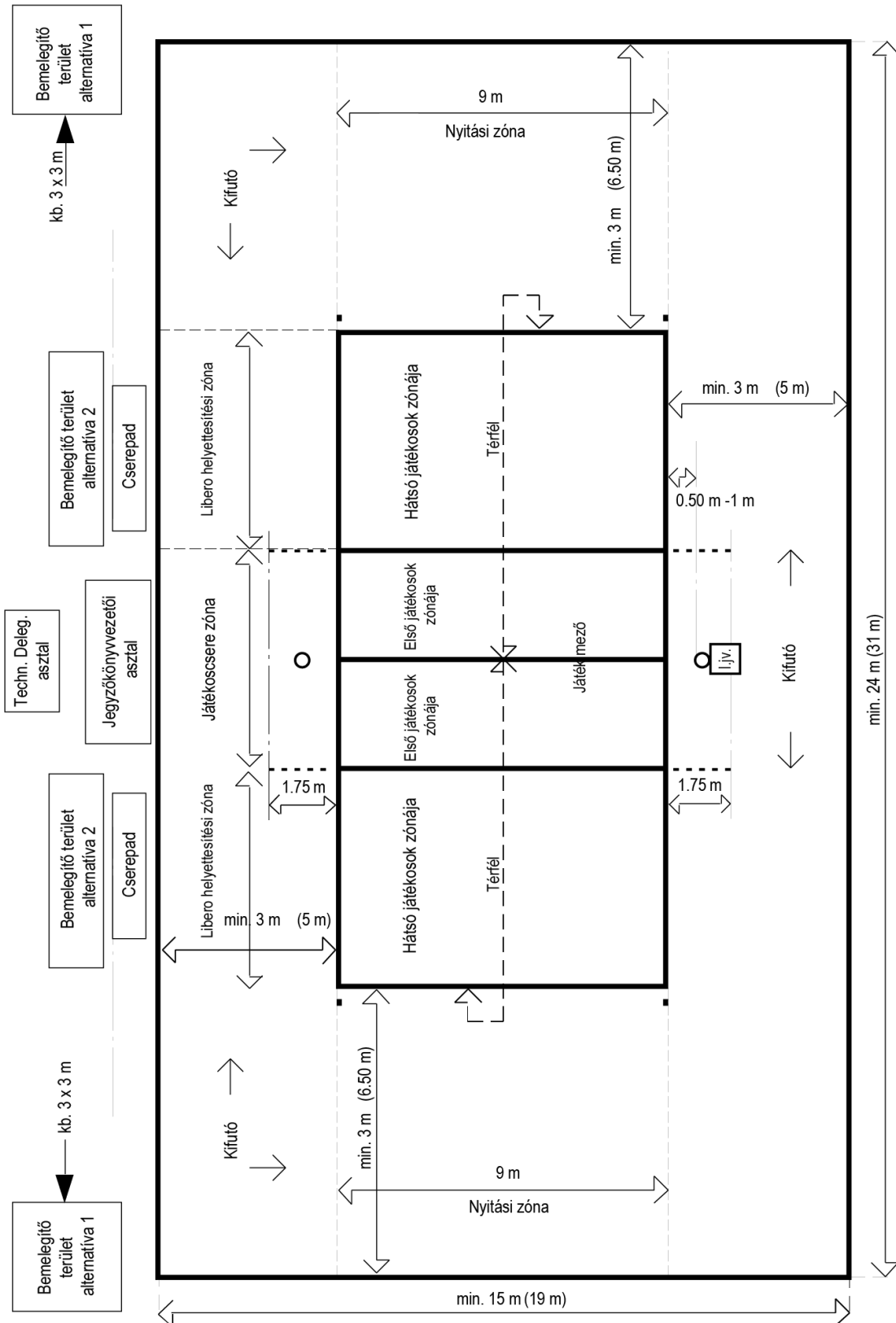
(...) Az értékek az FIVB, Világ és Hivatalos versenyekre érvényesek

1a. ábra 1,1.4.5, 4.2.1, 4.2.3.1, 15.4.2, 21.3.2.1, 21.3.3.1, 27.1, 28.1. szabályok

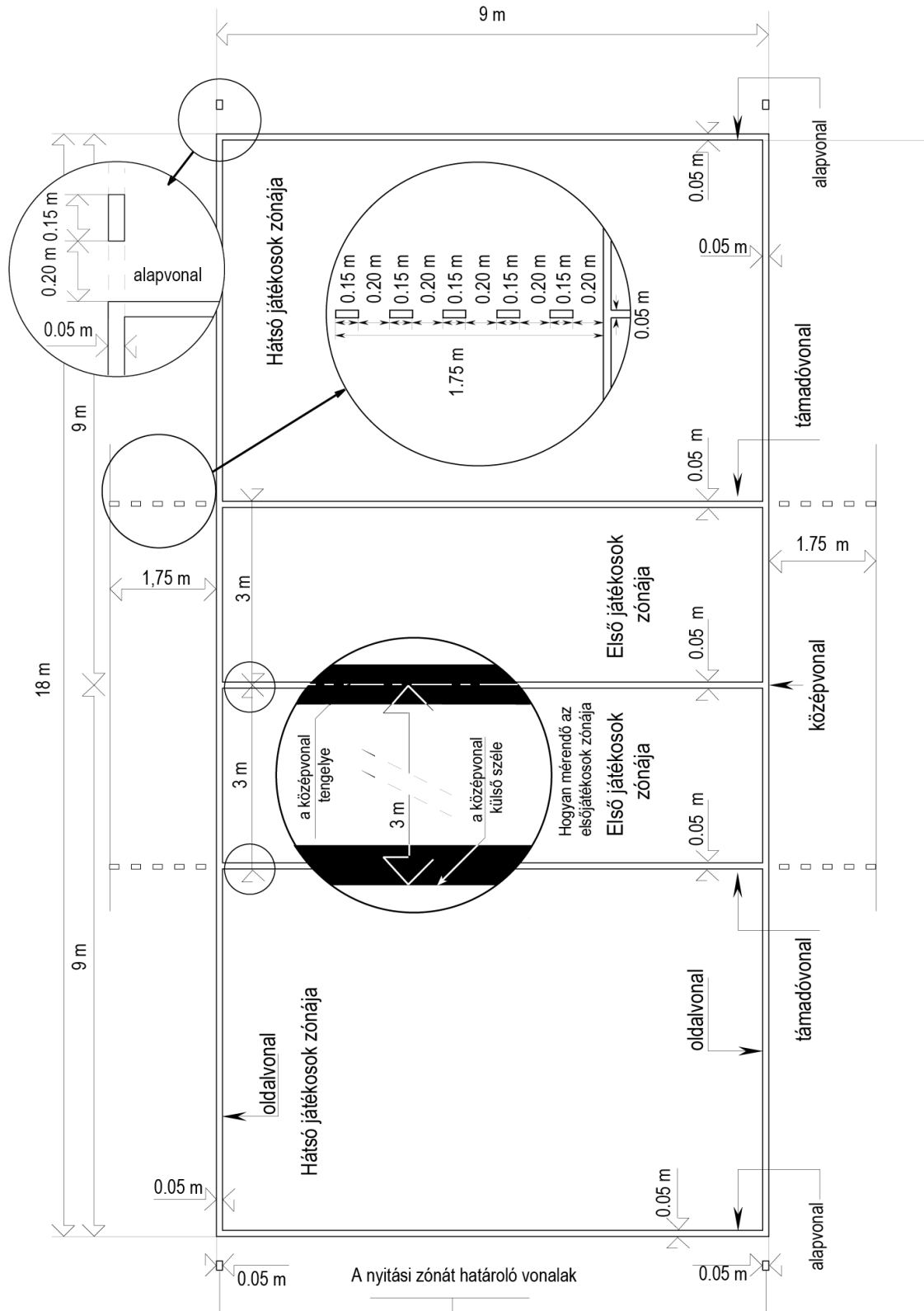
A JÁTÉKTERÜLET

(...) Az értékek az FIVB, Világ és Hivatalos versenyekre érvényesek

1b. ábra 1, 1.4, 1.4.2, 1.4.4, 1.4.5, 4.2.1, 4.2.3.1, 15.10.1, 19.3.1.4, 19.3.2.7, 23.1, 24.1, 27.1, 28.1 szabály

A JÁTÉKMEZŐ

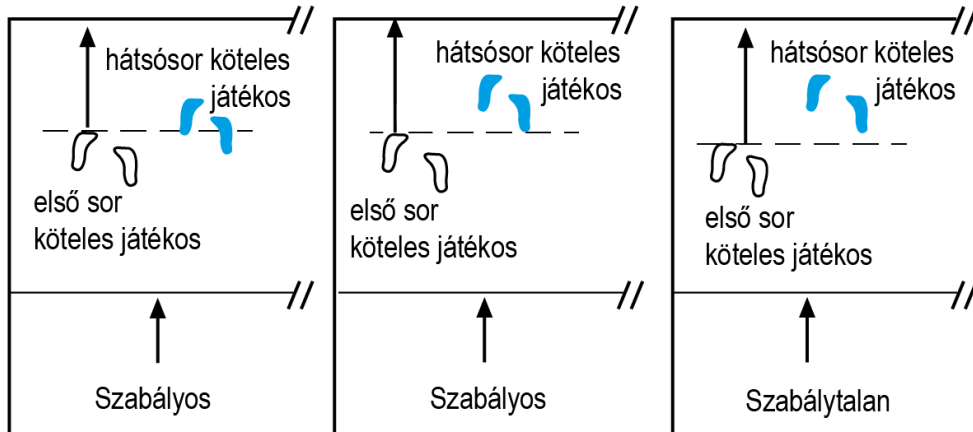

2. ábra 1.1, 1.3, 1.3.3, 1.3.4, 1.4.1 szabály

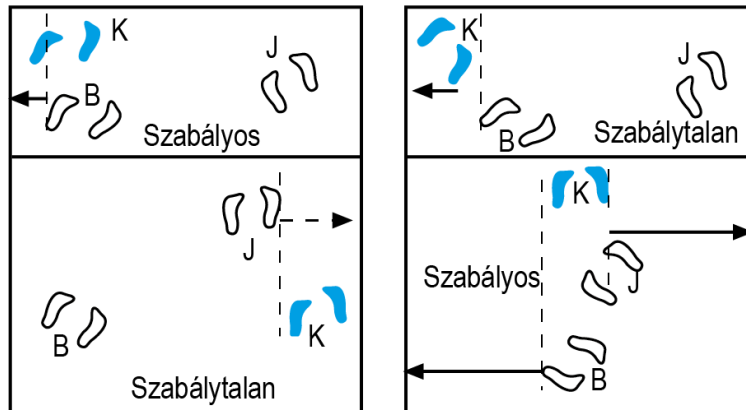

A JÁTÉKOSOK ÁLLÁSRENDEJE

«A» példa: az állásrend meghatározása egy első sor köteles és a megfelelő hátsó sor köteles játékos között

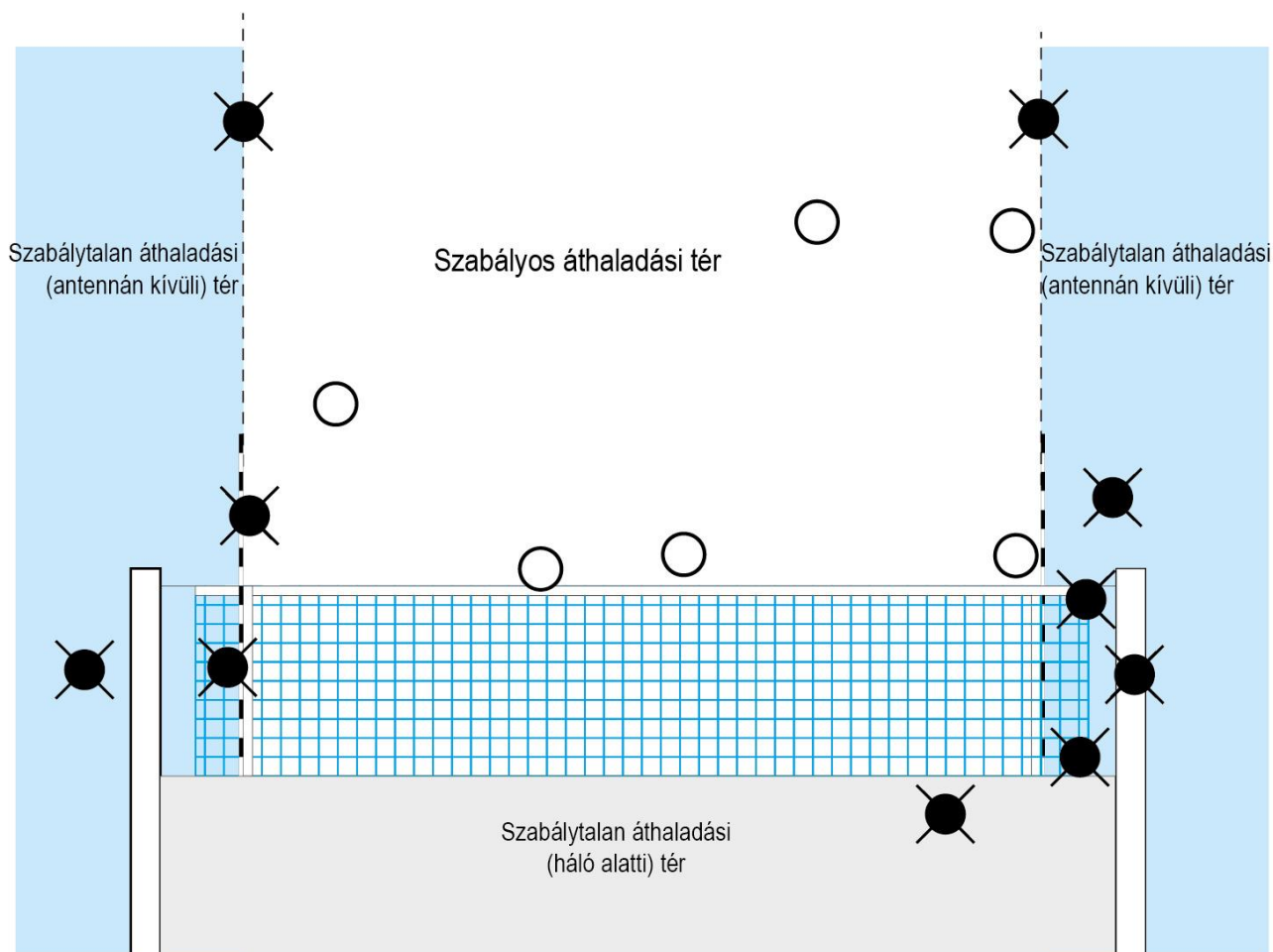
«B» példa: az állásrend meghatározása két, azonos sorban lévő játékos között

- K = középső játékos
- J = jobb oldali játékos
- B = bal oldali játékos

4. ábra 7.4, 7.4.3, 7.5, 23.3.2.3a, 24.3.2.2. szabály

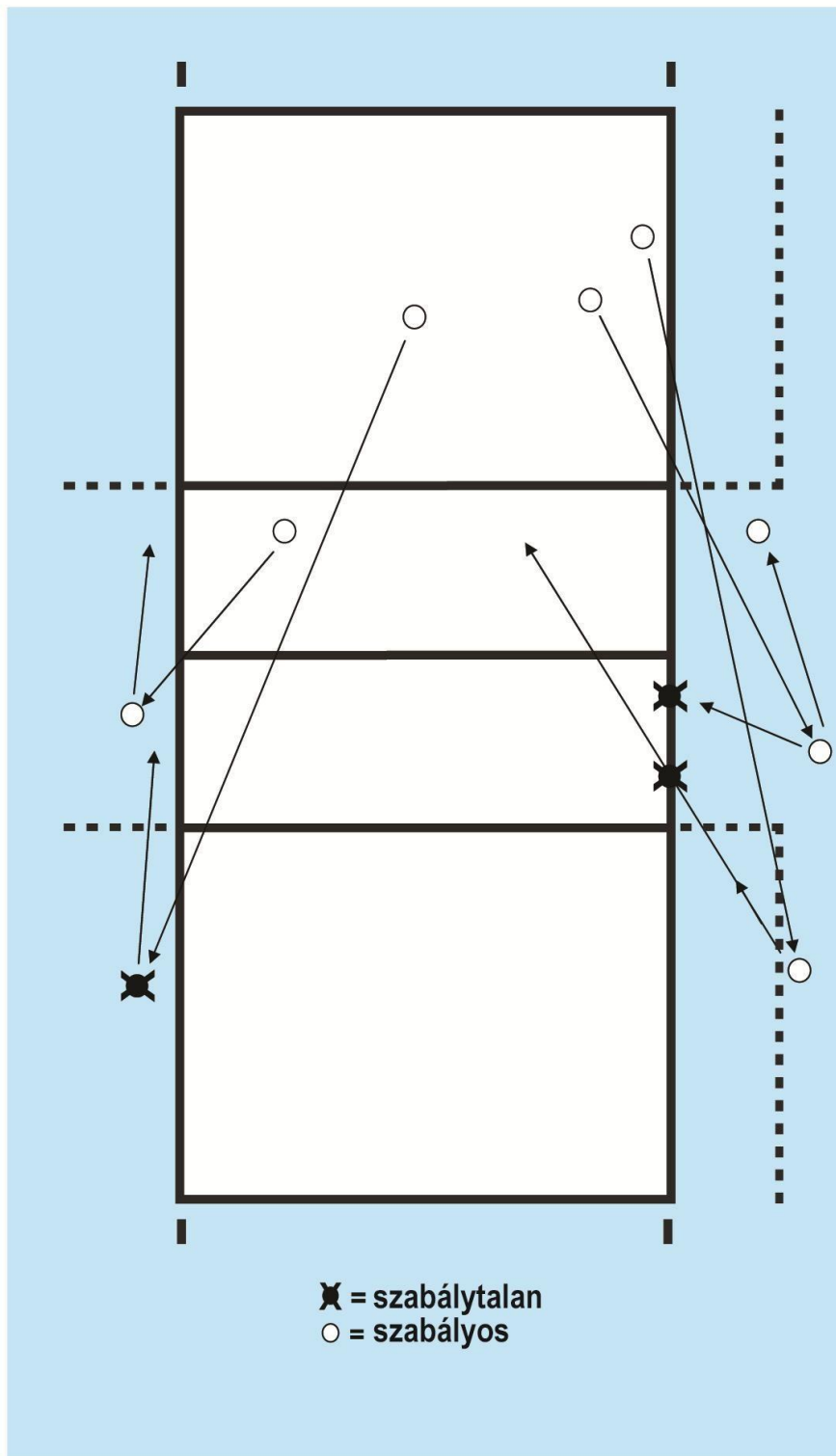
A HÁLÓ FÜGGŐLEGES SÍKJA FELETT AZ ELLENTÉRFÉL FELÉ ÁTHALADÓ LABDA

- ⊗ = Szabálytalan
- = Szabályos

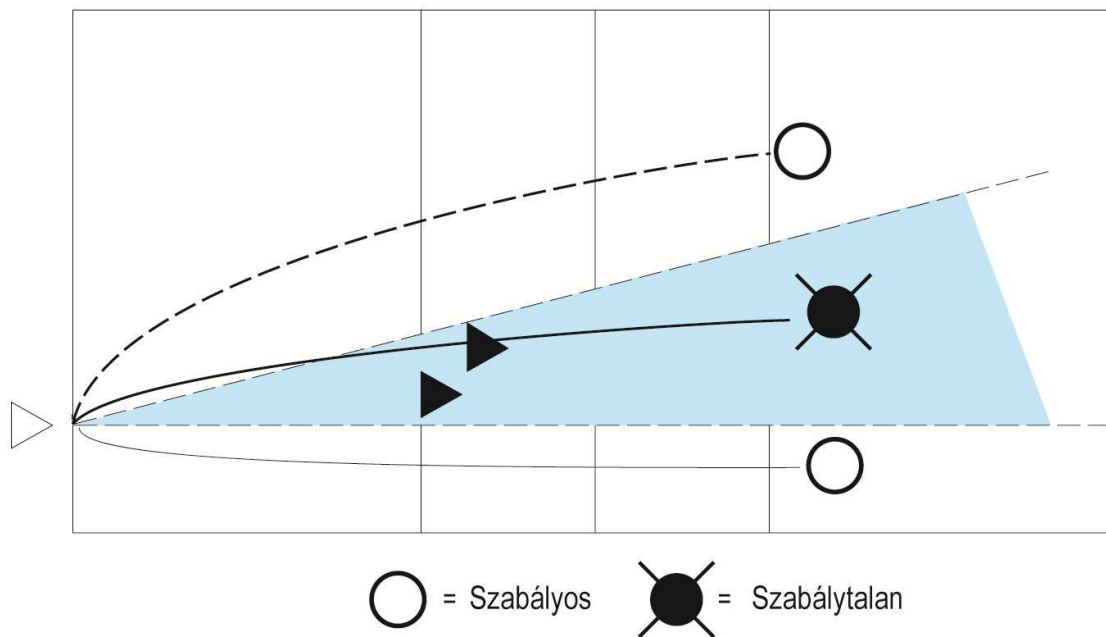
**5a. ábra 2.4, 8.4.3, 8.4.4, 8.4.5, 10.1.1, 10.1.3,
24.3.2.7, 29.2.1.3, 29.2.1.7. szabály**

A HÁLÓ FÜGGŐLEGES SÍKJA FELETT AZ ELLENFÉL KIFUTÓJA FELÉ ÁTHALADÓ LABDA

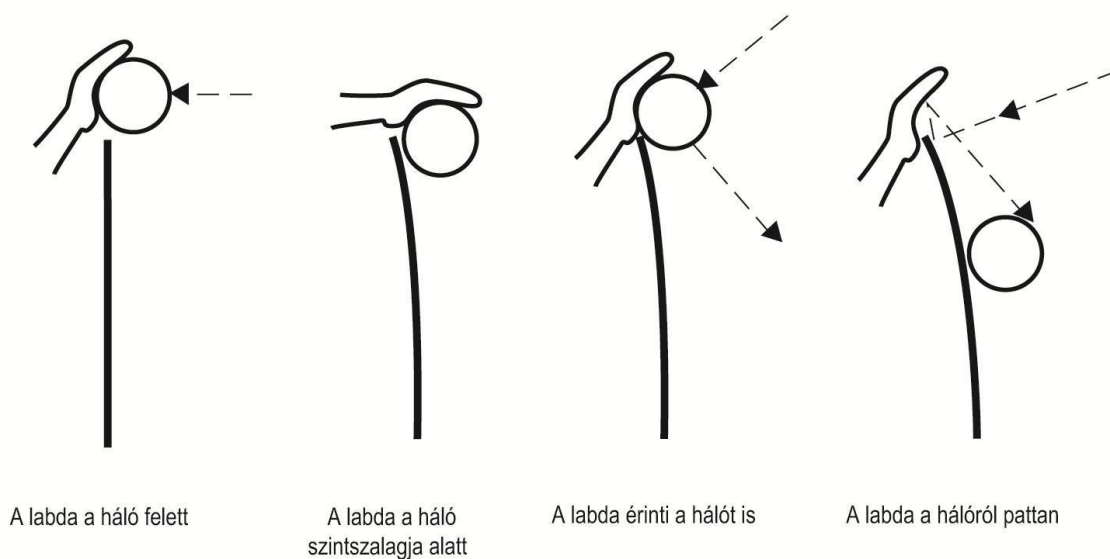
5b. ábra 10.1.2, 10.1.2.2, 24.3.2.7. szabály

CSOPORTOS TAKARÁS

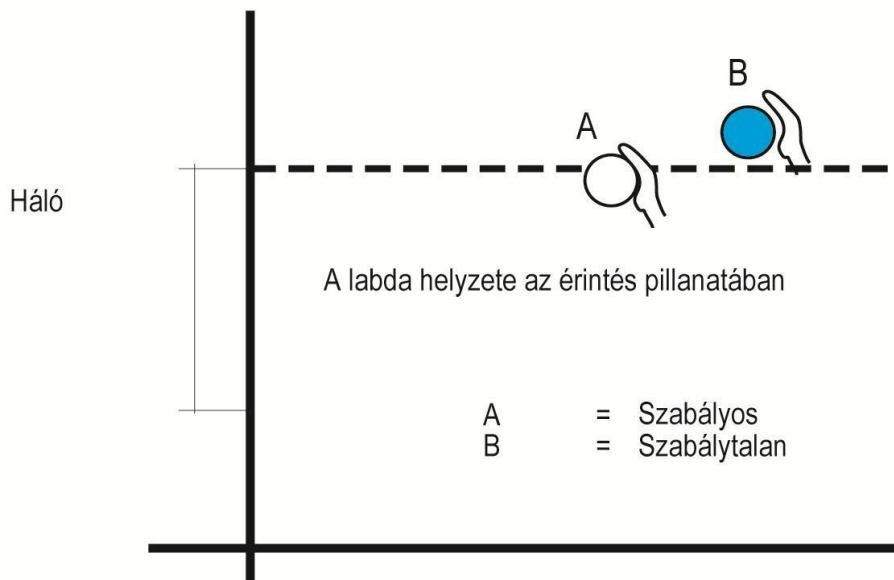
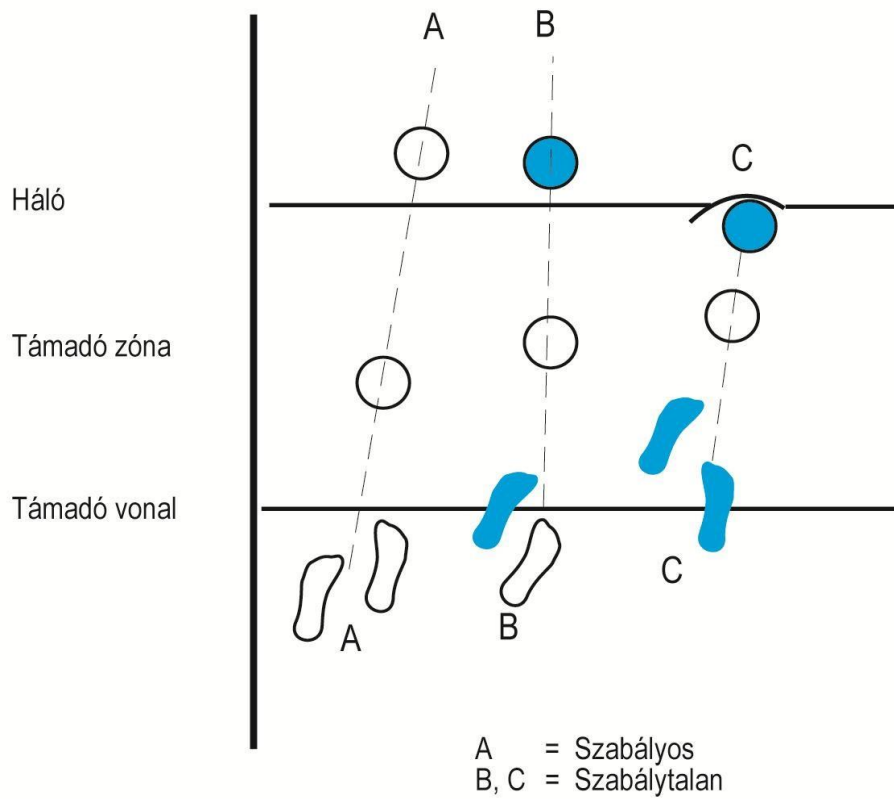
6.ábra 12.5.2, 23.3.2.3a szabály

BEFEJEZETT SÁNC

7.ábra 14.1.3. szabály

HÁTSÓ SORKÖTELES JÁTÉKOS TÁMADÁSA

8.ábra 13.2.2, 13.2.3, 23.3.2.3d, 24.3.2.4 szabály

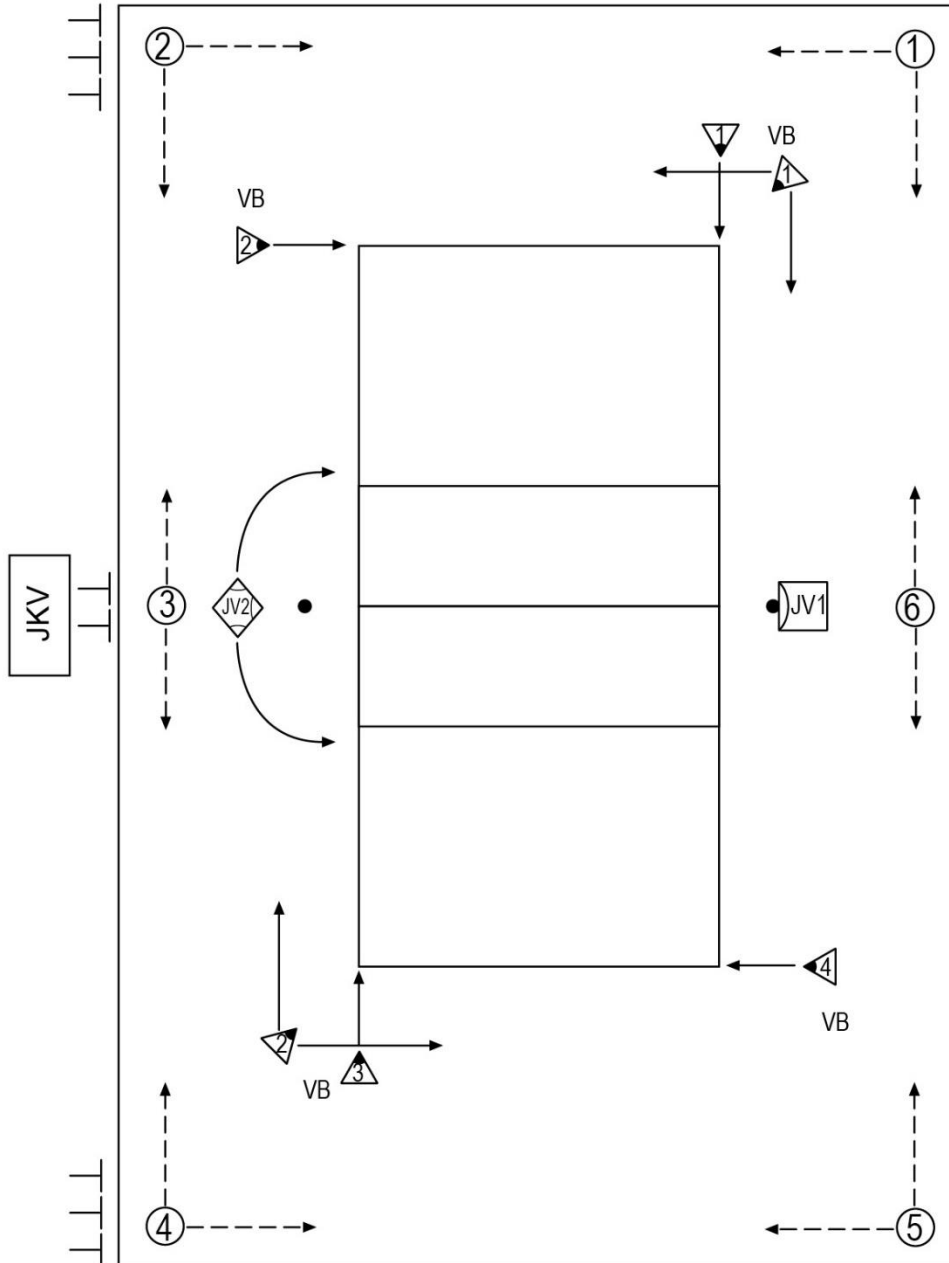
9a. ábra SPORTSZERŰTLENSÉGÉRT ADANDÓ FIGYELMEZTETÉSEK ÉS A SZANKCIÓK, AZOK KÖVETKEZMÉNYEI 21.3., 21.4.2 szabály

KATEGÓRIÁK	ALKALOM A MÉRKŐZÉSEN	A SPORTSZERŰTLENSÉG ELKÖVETŐJE	SZANKCIÓ	FELMUTATANDÓ KÁRTYA	KÖVETKEZMÉNY
KISEBB SPORTSZERŰTLENSÉGEK	1.fokozat	bármely csapattag	nem minősül szankciónak	nincs	csak megelőzés
	2.fokozat			sárga	
	ismétlődés esetén		büntetés	piros	pont és nyitás az ellenfélnek
DURVA VISELKEDÉS	első	bármely csapattag	büntetés	piros	pont és nyitás az ellenfélnek
	második	ugyanazon csapattag	kiállítás	sárga és piros kártya együtt	az aktuális játszma hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menni
	harmadik	ugyanazon csapattag	kizárás	sárga és piros kártya külön kézben	a mérkőzés hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menni
TÁMADÓ MAGATARTÁS	első	bármely csapattag	kiállítás	sárga és piros kártya együtt	az aktuális játszma hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menni
	második	ugyanazon csapattag	kizárás	sárga és piros kártya külön kézben	a mérkőzés hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menni
TÁMADÁS	első	bármely csapattag	kizárás	sárga és piros kártya külön kézben	a mérkőzés hátralévő idejére a csapat öltözőjébe kell menni

9b. ábra A JÁTÉKKÉSLELTETÉS SZANKCIÓI 16.2. szabály

JÁTÉKKÉSLELTETÉS	első	bármely csapattag	figyelmeztetés játékkésleltetéséért	sárga kártya a csuklóra mutatva	megelőzés - nem büntetés
	második és minden további alkalom	bármely csapattag	büntetés játékkésleltetéséért	piros kártya a csuklóra mutatva	pont és nyitás az ellenfélnek

A JÁTÉKVEZETŐI CSAPAT TAGJAINAK ÉS SEGÍTŐINEK ELHELYEZKEDÉSE

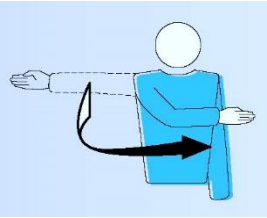
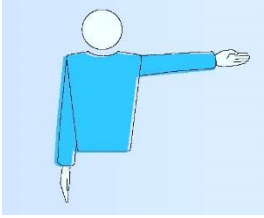
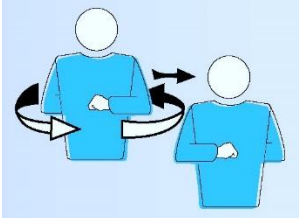
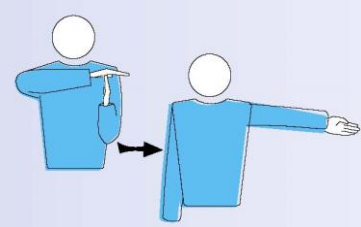
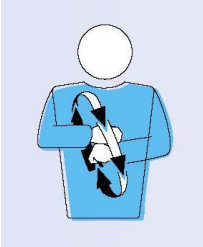

- JV1 = I. játékvezető
- ◆ JV2 = II. játékvezető
- JKV = Jegyzőkönyvvezető
- ▶ = Vonalbírók (1-4 vagy 1-2)
- ④ = Labdaszedők (1-6)
- = Pályatörők

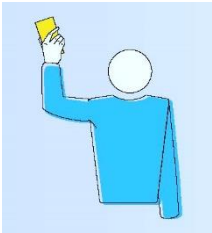

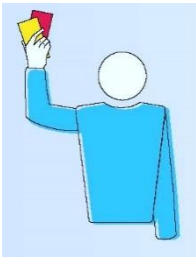
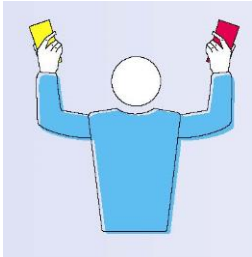

10.ábra 3.3, 23.1, 24.1, 27.1, 28.1, 29.1 szabály

A JÁTÉKVEZETŐK HIVATALOS KARJELEI

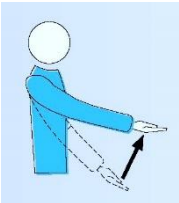
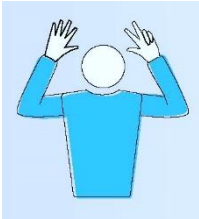
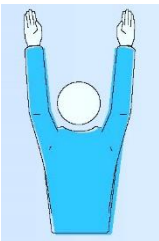

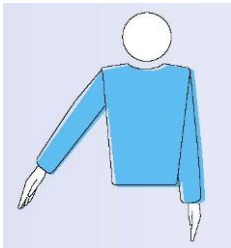
11.ábra 1-5. Jelmagyarázat: ❶❷ játékvezető, aki a karjelet az általános feladatai keretében mutatja
 ①② játékvezető, aki a karjelet csak egyes játékhelyzetekben mutatja

A jelzett mérkőzőshelyzet	A karjelet használja ❶ az első játékvezető ❷ a második játékvezető
A nyitás engedélyezése 12.3., 22.2.1.1..sz.	1 ❶ A nyitás irányát jelezve mozgatni a kezét
Nyitó csapat 22.2.3.1, 22.2.3.2, 22.2.3.4.sz.	2 ❶❷ a kart kinyújtani a nyitó csapat felé
Játzsma utáni játékmegcseré 18.2 sz.	3 ❶ a felemelt alkarkokat a test előtt és mögött vízszintesen mozgatni
Pihenő idő 15.4.1.sz.	4 ①❷ két kézzel T betűt formálni és utána a pihenő időt kérő csapatra mutatni
Játékoscsere 15.5.1. 15.5.2., 15.8 sz.	5 ①② a mell előtt két karral körözni

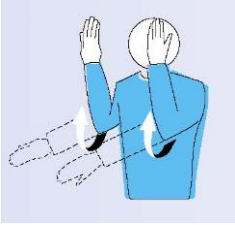
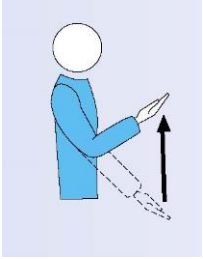

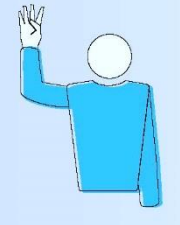
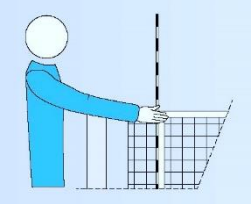
11. ábra 6-9.

A jelzett mérkőzőshelyzet	A karjelet használja 1 az első játékosvezető 2 a második játékosvezető
<p>Figyelmeztetés sport-szerűtlenségért</p> <p>21.1., 21.6., 23.3.2.2. sz.</p>	<p>6a</p> <p>1</p> <p>sárga lapot felmutatni</p>
<p>Büntetés sportszerűtlenségért</p> <p>21.3.1., 21.6., 23.3.2.2. sz.</p>	<p>6b</p> <p>1</p> <p>piros lapot felmutatni</p>
<p>Kiállítás</p> <p>21.3.2., 21.6., 23.3.2.2.sz.</p>	<p>7</p> <p>1</p> <p>piros lapot együtt felmutatni</p>
<p>Kizárás</p> <p>21.3.3., 21.6., 23.3.2.2.sz..</p>	<p>8</p> <p>1</p> <p>piros és sárga lapot külön kézben felmutatni</p>
<p>A játszma vagy mérkőzés vége</p> <p>6.2., 6.3 sz.</p>	<p>9</p> <p>1 2</p> <p>az alkarokat nyitott tenyérrel a mell előtt keresztezni</p>

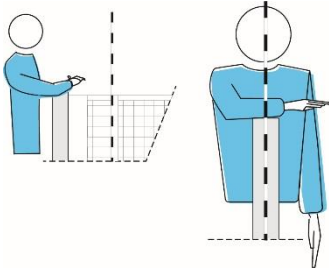

11. ábra 10-14.

A jelzett mérkőzész helyzet	A karjelet használja 1 az első játékvezető 2 a második játékvezető
<p>Nyitás közben nem engedett vagy fel nem dobott labda</p> <p>12.4.1 sz.</p>	<p>10</p> <p>1</p> <p>kinyújtott alkart nyitott tenyérrel fölfelé emelni</p>
<p>Késedelmes nyitás</p> <p>12.4.4. sz.</p>	<p>11</p> <p>1</p> <p>fölemelt karral nyolc ujjat mutatni</p>
<p>Sánchiba, vagy takarás</p> <p>12.5., 12.6.2.3., 14.6.3., 19.3.1.3., 23.3.2.3.a, g, 24.3.2.4. sz.</p>	<p>12</p> <p>1 2</p> <p>tenyérrel előre függőlegesen felemelni a két kart</p>
<p>Állásrendi vagy forgásrendi hiba</p> <p>7.5., 7.7., 23.3.2.3a, 24.3.2.2.sz.</p>	<p>13</p> <p>1 2</p> <p>mutatóujjal körkörös mozgás</p>
<p>A labda bent</p> <p>8.3. sz.</p>	<p>14</p> <p>1 2</p> <p>a karral és az ujjakkal a talajra mutatni</p>

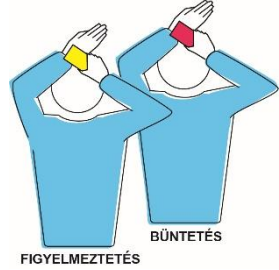
11.ábra 15-19.

A jelzett mérkőzőshelyzet	A karjelet használja 1 az első játékvezető 2 a második játékvezető
<p>A labda kint</p> <p>8.4.1, 8.4.2, 8.4.3, 8.4.4, 24.3.2.5, 24.3.2.7. 24.3.2.8. sz.</p>	<p style="text-align: center;">15</p> <p>1 2</p> <p>a két alkart függőlegesen nyitott tenyérrel felemelni</p>
<p>Megfogott labda</p> <p>9.2.2, 9.3.3, 23.3.2.3b.sz.</p>	<p style="text-align: center;">16</p> <p>1</p> <p>lassan emelni az alkart tenyérrel fölfelé</p>
<p>Kettős érintés</p> <p>9.3.4, 23.3.2.3b. sz.</p>	<p style="text-align: center;">17</p> <p>1</p> <p>a két ujjat felmutatni</p>
<p>Négy érintés</p> <p>9.3.1, 23.3.2.3b. sz.</p>	<p style="text-align: center;">18</p> <p>1</p> <p>a négy ujjat felmutatni</p>
<p>A hálót egy játékos hibásan érintette; a nyitást követően a labda a hálót éri és a nyitó csapat térfelén marad</p> <p>11.4.4., 12.6.2.1.sz.</p>	<p style="text-align: center;">19</p> <p>1 2</p> <p>a hibázó csapat oldalán a hálót megérinteni a megfelelő karral</p>

11. ábra 20-23.

A jelzett mérkőzész helyzet	A karjelet használja 1 az első játékvezető 2 a második játékvezető
<p>Átnyúlás a háló fölött</p> <p>11.4.1, 13.3.1, 14.3, 14.6.1, 23.3.2.3c.sz.</p>	<p>20</p> <p>1</p> <p>egy kézzel a háló fölött átnyúlni, a tenyér lefelé néz</p>
<p>Támadó érintési hiba</p> <ul style="list-style-type: none"> - hátsó sorköteles játékos, vagy Libero részéről, - vagy támadóérintés végrehajtása a nyitáson <p>13.3.3, 13.3.4, 13.3.5, 23.3.2.3d,e, 24.3.2.4.sz</p> <ul style="list-style-type: none"> - vagy a Libero játékos által a saját támadó zónából vagy annak meghosszabbításából kosárral feladott labdán végrehajtott támadó érintés <p>13.3.6.sz.</p>	<p>21</p> <p>1 2</p> <p>a karral felülről lefelé nyitott tenyérrel mozgás</p>
<p>Ellenmezőbe hatolás, háló alatt áthaladó labda, vagy a nyitó játékos nyitás közben érinti a pályát, vagy egy játékos a nyitás pillanatában kilép a pályáról</p> <p>8.4.5, 11.2.2, 12.4.3, 23.3.2.3a, f, 24.3.2.1. sz.</p>	<p>22</p> <p>1 2</p> <p>Középvonalra vagy a megfelelő vonalra mutatni</p>
<p>Kettős hiba, a labdamenet újrajátszása</p> <p>6.1.2.2, 17.2., 22.2.3.4. sz</p>	<p>23.</p> <p>1</p> <p>a két hüvelykujjat függőlegesen felemelni</p>

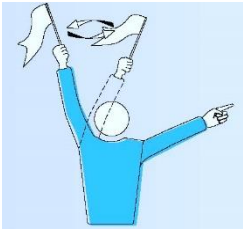

11. ábra 24-25.

A jelzett mérkőzéshelyzet	A karjelet használja ❶ az első játékvezető ❷ a második játékvezető
Érintett labda 23.3.2.3b, 24.2.2. sz	<p style="text-align: center;">24</p> <p>❶</p> <p style="text-align: center;">egyik kéz tenyerét másik ujjával függőlegesen mozgatva érinteni</p>
"Figyelmeztetés" vagy "Büntetés" játékkésleltetésért 15.11.3, 16.2.2, 16.2.3, 23.3.2.2.sz.	<p style="text-align: center;">25,</p> <p>❶</p> <p style="text-align: center;">FIGYELMEZTETÉS BÜNTETÉS</p> <p>a csuklóra mutatni sárga lappal (figyelmeztetés) vagy piros lappal (büntetés)</p>

A vonalbírók zászlójelei

12.ábra 1-5.

A jelzett mérkőzész helyzet	A karjelet használják a vonalbírók
<p>A labda bent van</p> <p>8.3, 29.2.1.1.sz.</p>	<p>1</p> <p>zászlóval lefelé mutatni</p>
<p>A labda kint van</p> <p>8.4.1, 29.2.1.1. sz.</p>	<p>2</p> <p>zászlót függőlegesen felemelni</p>
<p>Érintett labda</p> <p>29.2.1.2 sz.</p>	<p>3</p> <p>a felemelt zászlót tenyérrel megérinteni</p>
<p>Az antennákon kívül repülő labda, idegen tárgyat érintő labda vagy nyitás közben bármely játékos lábhibája</p> <p>8.4.2, 8.4.3, 8.4.4, 12.4.3, 29.2.1.3, 29.2.1.4, 29.2.1.6, 29.2.1.7. sz.</p>	<p>4</p> <p>fej fölött mozgatni a zászlót és az antennára vagy a megfelelő vonalra ujjal mutatni</p>
<p>Ha a labda szabályosságának megítélésében valami akadályozta a vonalbírót</p>	<p>5</p> <p>a zászló egyik kézben marad, a két kezet mell előtt keresztbe tenni</p>

MEGHATÁROZÁSOK

Ellenőrző terület: a játékterületet (játékmező és a kifutó) körülvevő sáv, ahol kijelölhetők mindazok speciális területek, illetve elhelyezhetők azok az eszközök, amelyek a röplabda mérkőzéssel kapcsolatosak. Az Ellenőrző területet a külső akadályozó tárgyak vagy a palánkok határolják. / Lásd az 1.a ábrát /

Zónák: a játékterület részei (azaz a játékpálya és a kifutó), amelyeknek a játékszabályokban meghatározott speciális céljuk vagy speciális korlátozó szerepük van. A zónák közé tartozik az első játékosok zónája, nyitási zóna, játékoscsere zóna, kifutó, hátsó játékosok zónája és a liberó helyettesítési zóna.

Területek: olyan területek amelyek a kifutón kívül találhatóak, és a játékszabályokban meghatározott speciális szerepük van. Ezek közé tartozik a bemelegítő terület.

Háló alatti tér: ezt a teret felülről a háló alja és a hálót az oszlophoz rögzítő kötelek, oldalról a hálótartó oszlopok, alulról pedig a játékterület felszíne határolják.

Szabályos áthaladási tér: a háló függőleges síkjának azon része, amelyet alulról a háló teteje, oldalról az antennák és képzeletbeli meghosszabbításuk, felülről pedig a mennyezet határolják. A labdának a szabályos áthaladási téren keresztül kell az ellenfél játékmezője felé áthaladnia.

Szabálytalan áthaladási tér: a háló függőleges síkjának azon része, amely a szabályos áthaladási téren és a háló alatti téren kívül esik.

Cserezóna: a kifutó azon része, ahol a játékoscsereket végre kell hajtani

FIVB előírásai: azok a jellemző paraméterek, amelyeket az FIVB határoz meg a felszerelések gyártóinak.

Hiba: 1. a szabályokkal ellentétes (játék)akció.
2. (játék)akción kívüli más szabálysértés.

Dribbling (driblizés): azt a mozdulatsort jelenti, amikor a játékos úgy készül fel a nyitásra, hogy egyik kezéből a másikba dobálja a labdát, vagy egyik kezéből feldobálja a labdát.

Technikai pihenőidő: különleges, kötelezően elrendelt pihenő idő a szabályos pihenő időkhöz felül. Ez lehetőséget ad a röplabdázás népszerűsítésére, bemutatására, többek között a tévénézőknek a játék elemzésére, valamint reklámlehetőséget is biztosít.

Labdaszedők: A mérkőzés lebonyolítását elősegítő kiegészítő személyekhez tartoznak. A labdament végén a labdát összeszedik és a legközelebb nyitó játékosnak adják oda, ezzel csökkentik a holtidőt és biztosítják a játék folyamatosságát.

Labdaszedők és gyorstörölők:

A labdaszedők feladata, hogy a játék folyamatossága érdekében a következő nyitás előtt a labdát a nyitó játékosnak adják.

Gyorstörölők: feladatuk, amennyiben szükségessé válik, a talaj tisztán és szárazon tartása kis törölközt használva.

Labdament pont rendszer: lényege, hogy minden megnyert labdament után, a labdamentet nyerő csapat kap egy pontot.

Játszmák közötti szünet: a megelőző játszma befejezése és a követő játszma megkezdése közötti idő. A döntő játszmában végrehajtott térfélcseré nem tekintendő játszmák közötti szünetnek.

Újra kijelölés: ennek során a játékot folytatni nem tudó, vagy a játékra alkalmatlannak nyilvánított Libero szerepkörét egy másik, az újra kijelöléskor pályán nem lévő játékos (kivéve a Libero által helyettesített játékost) veszi át.

Libero helyettesítés: ennek során egy játékos elhagyja a pályát és egy Libero foglalja el a helyét. A helyettesítés két Libero között is történhet. A Libero által helyettesített játékos bármelyik Liberót helyettesítheti. Két helyettesítés között legalább 1 befejezett labdament kell legyen.

Zavarás: bármely akció, amellyel az egyik csapat előnyt szerez ellenfelével szemben, vagy megakadályozza ellenfelét a labda megjátszásában.

Játékoscsere: ennek során „normál” (nem Libero) játékos elhagyja a pályát és egy másik „normál” játékos foglalja el a helyét.

Mérkőzés előtti protokoll: az adott verseny szabályzatában meghatározott események sorozata a mérkőzés előtt, beleértve a sorshúzást, a bemelegítést, a csapatok és a játékvezetők bemutatását.

Első csapatérintés: a csapat első érintéséről a következő 4 esetben beszélünk:

- 6.1 nyitásfogadás.
- 6.2 a támadás fogadása
- 6.3 az ellenfél sáncáról érkező labda megjátszása
- 6.4 a saját sánctól érkező labda megjátszása.

